

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji administracji: Kraków, ulica Orzeszkowej L. 7.
Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe PKO w Krakowie 400.62

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe

15
GROSZY

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie

Bibułka roślinna

Pełny wkład waty higroskopijnej

ALTESSE

150 sztuk

35 groszy

Kiedy odbędą się wybory we Francji

Paryż, 5. 1. PAT. Zastanawiając się nad różnymi możliwymi datami wyborów do Izby deputowanych „Echo de Paris” podkreśla, że istnieje obecnie silna tendencja do przyspieszenia daty wyborów. M. in. tego zdania jest również premier Laval i minister spraw wewnętrznych Paganon. Z różnych dat jakie możnaby wysunąć zgóry należy odrzucić te niedziele, które przy padają na okres świąt i okres powrotu dzieci do szkół. Według wszelkiego prawdopodobieństwa wybory odbędą się albo w końcu marca, albo też w końcu stycznia względnie też w początku maja.

I rodzina Lindbergha ucieka

Nowy Jork, 5. 1. PAT. Matka Lindberghowej Dwight Morrow wraz z córką Konstancją wsiadły na statek i odplynęły do Europy. Rodzina państwa Morrow otrzymywała w ostatnich czasach liczne listy z pogrózkami.

Londyn 5. 1. PAT. Lindbergh z małżonką i dzieckiem przybył dziś wieczorem samochodem do Cardiffu. Rodzina Lindberghów zamieszka w gościnie w majątku Ilewelly Morgana szwagra pani Lindberghowej. Lindbergh oświadczył przedstawicielom prasy, że osiedla się w Anglii na czas dłuższy i prosi ludność okoliczną, aby nie czyniono hałasu dokoła jego pobytu w cichej miejscowości Ilandough w Walji.

Egzekucja Hauptmanna 14. bm

Nowy Jork, 5. 1. PAT. Obrońcy Hauptmanna otrzymali zawiadomienie, że egzekucja nastąpi w nocy na 14 stycznia. Obrońcy zamierzają złożyć jeszcze jedną prośbę o ulaskawienie do sądu w New Jersey

Nowy męczennik włoski

Rzym 5. 1. PAT. Mussolini przyjął w dniu dzisiejszym w pałacu weneckim członków narodowej Rady partii faszystowskiej, reprezentujących wszystkie federacje prowincjonalne. W kilku miastach włoskich odbyły się manifestacje żałobne spowodu śmierci lotnika Minitiego, któremu Abisyńczycy ścili głowę. W Regio di Calapria, które jest miastem rodzinnym Minitiego odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę zmarłego z udziałem rodziny, władz wojskowych i partyjnych oraz licznych rzesz publiczności. Rodzina zmarłego otrzymała telegramy kon-

Zydowski Fundusz Narodowy nabył ziemię w Transjordanii

Amaan 5. 1. ŻAT Pismo al Urdu donosi że z kompleksu gruntów tarnsjordańskich Nur Nimri nabyli Żydzi 5000 dunamów ziemi. Ziemię nabył Żydowski Fundusz Narodowy. Pismo arabskie zaznacza, że pośrednicy arab-

scy, którzy ziemię sprzedali Żydom są pełnomocnikami wybitnych Arabów palestyńskich, a przez tę sprzedaż budują trwały most, przez który Żydzi będą przechodzili do Transjordanii.

Doktryna Monroego święci triumfy

Waszyngton 5. 1. PAT. Wniesiony do kongresu projekt Mac Reynolds'a o wzmocnieniu neutralności Stanów Zjednoczonych w porównaniu z obecną ustawą prowizoryczną o neutralności wprowadza duże zmiany. Obecnie prezydent miał na wypadek wojny na świecie dyskrecjonalnie prawo wydania tych lub innych zarządzeń dla zagwarantowania neutralności Stanów Zjednoczonych. Według projektu Reynolds'a prezydent byłby zobowiązany do wydania takich zarządzeń. Na mocy art. 5 projektu prezydent mógłby się zwrócić do kongresu z wnioskiem o całkowitym zakazie wywozu do państw wojujących wszelkich

towarów, a nie tylko sprzętu wojennego. Ze słów orędzia prezydenta Roosevelta wnoszą, iż prezydent zamierza stosować postanowienia aktu o neutralności w razie zatargu w Europie lub na Dalekim Wschodzie w różny sposób, a więc bardzo ściśle w stosunku do napastników, a w ograniczonych rozmiarach do napadniętych.

Komentatorowie orędzia upatrują w niem potwierdzenie doktryny Monroego przez odosobnienie całego ładu amerykańskiego. Orędzie wyraźnie stwierdza, że Stany Zjednoczone mają wspólny interes ze wszystkimi państwami pokojowymi, a przeciwstawiają się państwu napastniczemu.

Włochy pod wrażeniem mowy Roosevelta

Rzym, 5. 1. PAT. Prasa włoska unika naogół komentowania orędzia prezydenta Roosevelta, ograniczając się tylko do ogłoszenia tekstu orędzia oraz notowania głosów zagranicznych. Natomiast włoskie koła gospodarcze przyjęły orędzie amerykańskie dość chłodno, przewidując że spowodować ono może redukcję dostaw ropy i benzyny amerykańskiej do Włoch. Koła te zwracają zwłaszcza uwagę na te słowa orędzia, które mówią, że celem neutralności amerykańskiej jest m. in. zredukowanie do normalnych granic wywozu tych produktów, które mogą ułatwić prowadzenie wojny. Zapowiedź takiego ograniczenia będzie w praktyce skierowana przeciwko Włochom, ponieważ Abisynja nie sprostawa dla celów wojennych ani pokojowych ropy

i benzyny z Ameryki Wyjaśnić należy, że w ciągu pierwszych 8-miu miesięcy r. 1935. Włosi sprowadzili 940 tys. podwójnych centnarów ropy, z czego 56.000 stanowiła ropa amerykańska. W tym samym okresie przywieziono do Włoch 2.527.000 centnarów benzyny, z czego 153.000 przyszło ze Stanów Zjednoczonych. Natomiast po wybuchu wojny ropa i benzyna amerykańska zajęły w imporcie włoskim około 1/4 części ogólnego importu płynnego paliwa. Włoskie koła gospodarcze liczą się jednak z tem, że w praktyce normy przedwojenne transportów amerykańskich będą znacznie przekroczone. Ponadto wyrażane jest przekonanie, że w ciągu ostatnich tygodni dokonane zostały olbrzymie zakupy płynnego paliwa zagranicznego na zapas

Katastrofalne powodzie we Francji

Paryż, 5. 1. PAT. Z różnych stron Francji nadchodzą alarmujące wiadomości o powodziach i wylwach rzek, które przybrały w niektórych okolicach katastrofalny charakter. Wody zalały wiele dróg i torów kolejowych, m. in. została przerwana komunikacja kolejowa w Poitiers,

dolencyjne od Mussoliniego, marszałka Balbo, oraz innych dygnitarzy rządowych i partyjnych.

gdzie dworzec kolejowy znajduje się pod wodą. Na skutek tego komunikacja na linii Paryż — Bordeaux odbywa się z przesiadaniem. Niedaleko Aix-les-Bains komunikacja została przerwana na linii Paryż — Medane na skutek oberwania się skały, co spowodowało wykołowanie nad Loarą. Położenie jest coraz groźniejsze, gdyż poziom wód na Loarze, Rodanie, Saonie, Sekwanie i Mozeli w dalszym ciągu się podnosi.

„Istnieją powody do pesymizmu“

Kraków, 6 stycznia.

Orędzie Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Franklina Roosevelta, mocne w tonie, a niezwykle proste w ujęciu, ma wszelkie znamiona niewątpliwej, niezachwianej, elementarnej prawdy. Prawdy bolesnej, która raczej zasmuca niż podtrzymuje na duchu, która przygniata swoim gatunkowym ciężarem i swoją bezwzględną szczerością, która w całej rozciągłości roztacza przed nami tragedję naszej sytuacji, tragedję świata, znajdującego się na samym brzegu przepaści.

Świat. Czy pod tem pojęciem kryją się nieprzejrane masy, miliony i dziesiątki milionów ludzi szarych, codziennych, zajętych walką o chleb codzienny, o byt, o najbliższe jutro, którzy łakną pokoju i spokoju, którzy chcą żyć dla siebie, dla rodziny, dla społeczeństwa, dla ojczyzny, ale — ż y ć i znoją pracę zasłużyć także na chwilę radości, zasłużyć na prawo do nadziei? Czyż „światem“ jest owych kilkudziesięciu, kilkuset „wybranych“, którzy, niewiadomo jakim prawem, szafują ludzkim życiem, ludzką krewką w obronie „ideałów“ mniej lub więcej urojonych? Najwrażliwszej struny przeciętnego człowieka, któremu obca i niezrozumiała jest „wyższa polityka“ garstki przywódców, dotknął Roosevelt, kiedy stwierdził, że „pokój jest zagrożony przez nielicznych, przez tych, którzy dążą do władzy egoistycznej“.

Roosevelt nie odsłonił żadnych tajemnic. My wiemy o tem dawno, że rozsądnikiem wszelkiego zła, że ogniskiem wszelkich niepokojów, są j e d n o s t k i. Jednostki opanowane przez jakiegoś demona agresji i przeświadczone w swoją jakgdyby „apostolską“ rolę, w swe zesłannictwo i przeznaczenie do spełnienia jakiejś epokowej misji. My wiemy o tem, że podstawy Europy podważone zostały od chwili, kiedy w samem jej sercu zagnieździła się jakaś mistyczna dążność do nieposkromionej zabobności, wiara w miecz i siłę pięści, głoszona przez jednostki, które pięścią właśnie i terorem zmuszają całe masy do uległości i do ślepego posłuszeństwa.

Upiór wojny unosi się nad światem, siejąc postrach i zgrozę. Bez względu na to, czy wprowadzone zostaną sankcje naftowe i inne, czy zostaną zaniechane, czy padną Bóg wie jak bardzo uspakajając oświadczenia ze strony różnych z Bożej łaski wodzów, czy „podejmie się kroki“ w tym czy innym kierunku, nieszczęśliwe zło, tem peratura wrzenia, możliwość wybuchu, trwać będzie w dalszym ciągu. Bo Europa jest podminowana, bo stała się wulkanem, z którego lava sączy się nieprzerwanie. Pokój jest czemś niepodzielnym. Nastąpić on może tylko wtedy, kiedy stanie się p r a w d z i w y m ideałem w s z y s t k i c h bez wyjątku, kiedy przestanie egoistyczna gra odśrodkowa i ten pauciczny lęk przed „sympatycznym“ sąsiadem, który lada chwila zaatakować może, uzbrojony po zęby“.

I tu właśnie leży najsłabszy, najmniej ludzki, punkt, tak głęboko ludzkiego orędzia Prezydenta Roosevelta. Jak długo jego polityczne rozważania odnoszą się do innych — do świata, do Europy, do Włoch i Niemiec, a bezsprzecznie także i do Japonji, Roosevelt przemawiał, wychodząc z szerokiego, ogólnie - ludzkiego i ogólnie - światowego punktu widzenia. Ale gdy dochodzi do niejca, w którym ten splot ogólnie światowych zagadnień politycznych, zahacza o Amerykę, o jego własną skórę, prezydent Roosevelt czyni to, co tak bardzo u innych potępił: staje się egoistą. Ameryka postanawia być neutralną. Nanowo podkreśla Roosevelt świętość zasady Monroe'ego: „Ameryka dla Amerykan“.

Znów rozbita zostaje całość w drobne atomy. Znów istnieje dla każdego tylko jego własne podwórko. Znów „ja“ bierze górę nad „my“.

Istotnie — istnieją powody do pesymizmu. Bo gdyby Ameryka nie trzymała się zasady splendid isolation, gdyby chciała aktywnie współpracować nad rozcięciem europejskiego węzła gordyjskiego, wpływ jej i znaczenie i autorytet, którym wszyscy w Europie, nawet Wielka Brytania, niezmiernie się liczą, mogłyby niezawodnie działać bardzo wiele. Ale Ameryka ogłasza zasadę non cooperation. I już pierwsze odgłosy, jakie notuje światowa prasa w związku z orędziem Roosevelta wskazują na to, że państwa interpretujące ciasno, że nie do-

Szwecja wystąpi z inicjatywą sankcyj naftowych

Paryż, 5. 1. PAT. W sprawie konfliktu włosko - abisyńskiego, jak twierdzi „L'Information“ — premier Laval zdecydowany jest nie występować z żadną inicjatywą, ani też nie sugerować żadnych nowych propozycji. Premier Laval gotów jest jednak zawsze do życzliwego odniesienia się do wszelkich propozycji, któreby wyszły bezpośrednio z Rzymu i które mogłyby być wzięte pod rozważenie w Genewie. W tej kwestji przywiązuje się pewne znaczenie do faktu, że ambasador Cerruti wkrótce ma udać się na kilka dni do Rzymu. Naogół panuje przekonanie, że centrum negocjacji powinno się przenieść z Paryża do Londynu. Londyn

bowiem zdaje sobie sprawę z tego podobnie zresztą jak i Paryż, że bez udziału Stanów Zjednoczonych zastosowanie embarga na naftę jest zgóry skazane na niepowodzenie. W tej kwestji kongres wypowie się zresztą definitywnie przed zebraniem Rady Ligi Narodów. W kołach angielskich sądzą, że jeżeli kongres amerykański wypowie się za nałożeniem embarga na naftę, W. Brytania nie wystąpi w Genewie z inicjatywą sankcyj naftowych, lecz pozostawi to jednemu z małych państw, np. Szwecji, która magłaby poruszyć tę kwestję z racji bombardowania ambulanse Czerwonego Krzyża w Doi-

—o—o—

Abisyńczycy zadowoleni ze sytuacji na froncie

Addis Abeba, 5. 1. PAT. Urzędowy komunikat abisyński donosi, że samoloty włoskie rzuciły liczne bomby z gazami trującymi na Amba Aladzi na południe od Makalle. Poza to trzy samoloty włoskie bombardowały Deb-Nat, nie powodując żadnych ofiar w ludziach.

Spowodu ataków gazowych cesarz oświadczył przed przedstawicielem prasy: Z dotychczasowego przebiegu ostatnich operacji wojennych jesteśmy bardzo zadowoleni. Użycie gazów przez Włochów wnosi do walki nowy czynnik dla nas nieznanym jeszcze, ale nie sądzimy, aby przyniósł on przeciwnikowi wielkie sukcesy.

Dżibuti, 5. 1. PAT. Zdaniem jednego z oficerów cudzoziemskich, znajdujących się w armji abisyńskiej, nie można myśleć poważnie o jakiegokolwiek ogólnej ofensywie abisyńskiej. U-

nieważniwia ją bowiem zupełny brak służby łącznikowej pomiędzy poszczególnymi grupami wojsk. Z tej również przyczyny abisyński sztab generalny jest bezczynny. W pole wyruszyło więcej wojowników niż było potrzeba. Niektóre mniejsze oddziały przez swą niesubordynację a często przez swój niewczesny zapal kłóżyły plany wyższego dowództwa. Wyżsi dowódcy wykazują również b. często dużo niesforności, zwłaszcza Ras Sejum, ulubieniec Negusa. Największą troską rządu abisyńskiego jest obecnie dokonanie zbiorów we właściwym czasie, obsianie pól i ochrona stał na pastwiskach górskich.

Za dostawy do armji i dokonane rekwizycje rząd abisyński płaci kwitami, wobec czego przypuszczać należy, że stan skarbu nie przedstawia się zbyt dobrze.

Włosi bombardują nieustannie lazarety Czerwonego Krzyża

Addis Abeba 5. 1. PAT. O zbombardowanym przez Włochów ambulansie egipskim donoszą z Harraru, że w ambulansie tym znajdowało się 2-ch misjonarzy angielskich.

Addis Abeba 5. 1. PAT. 5 samolotów włoskich zbombardowało Daggabur zrzucając dużą ilość bomb, których część trafiła w lazaret Czerwonego Krzyża amerykańskiego. Dyrektor lazaretu dr. Höckmann zginął niedawno, padając ofiarą wybuchu bomby, którą znalazł na ulicy i chciał zabrać na pamiątkę. Źródła rządowe abisyńskie zwracają uwagę, że lazaret znajduje się w odległości 2 km. od Daggabur i że przeto bombardowanie nie mogło wynikać z omyłki, lecz że musiało być zamierzone świadomie. Wśród znajdujących się w lazarecie cho-

rych jest wielu ranionych. Liczba zabitych nie jest jeszcze ustalona.

Addis Abeba 5. 1. PAT. Sprzeczno wiadomości o wczorajszym bombardowaniu przez lotników włoskich placówek Czerwonego Krzyża pod Daggabur obecnie zostały wyjaśnione. Dnia 4. stycznia o godz. 8.30 zrana, 5 samolotów włoskich zbombardowało ambulans egipskiego Czerwonego Krzyża, a nie lazaret amerykański. Ambulans znajdował się w oddali od obozu wojskowego. Z samolotów zrzucano bomby i strzelano z karabinów maszynowych. Cały personel ambulansu jest zagraniczny, składa się z 2 Egipcjan w tej liczbie dra Raphaela i 2-ch Anglików, Dawida Stokesa i Dawkiusa. W rezultacie bombardowania ambulans jest zniszczony.

słyszały o małe słów przestrogi, a obchodzi je najbardziej to, czy ta neutralność amerykańska odbije się korzystnie, czyż ujemnie na ich planach i zamierzeniach. Włochy boją się, czy też ta neutralność nie pociągnie za sobą całkowitego zaprzestania dostaw natfy i benzyny, Francja myśli o tem, że na wypadek agresji ze strony niemieckiej, naskutek neutralności, nie będzie można zaopatrywać się w amerykańskie surowce. Anglja jest rozczarowana, bo liczyła, że Ameryka przyjmie na siebie część przyuważniejszej odpowiedzialności za sankcje, a Niemcy.. Niemcy zbywają słowa Roosevelta drwinkami i ironją, zarzucając mu, że z ust jego padły tylko nic nie mówiące ogólniki.

My, Żydzi, jako ludzie, spośród wszystkich innych najbardziej może łaknący prawdziwego pokoju i uspokojenia, my, jako społeczność najbardziej postonowana w kraju, w którym ideał autarkji, wiara w prawo miecza i w misję dziejową doszły do absurdalnych wprost rozmiarów, z pewnem zadowoleniem i z uczuciem pewnej ulgi komentować powinniśmy orędzie prezydenta amerykańskiego. Dopiero kilka dni temu zamieściliśmy na łamach naszego pisma

interesujące wywody znanego żydowskiego publicyisty amerykańskiego, który zastanawia się, dlaczego Roosevelt dotychczas ani jednym słowem nie potępił niemieckiego nazizmu za jego antyżydowską hecę. I dziś wprawdzie Roosevelt naszej krzywdy się nie ujął, ale mimo wszystko w ostrych słowach potępił i napiętnował cały system rządów, cały reżim, całokształt nastawienia tego także europejskiego czynnika, który stał się nieszczęściem dla Europy i dla świata w ogólności, a dla nas Żydów w szczególności.

Orędzie Roosevelta to groźne memento, które powinno pobudzić świat cały do głębokiego zastanowienia się nad zapobiegnięciem burzy, która nadciąga.

Czy pobudzi?... H. P.

URODZIŁA 18-TE DZIECKO

Medjolan, 5. 1. PAT. W Pallanza (uad Lago Maggiore) pewna robotnica fabryczna powiła przed kilku dniami osmnaste dziecko. Kobieta ta liczy obecnie lat 38. Wszystkie jej dzieci żyją.

Tęsknota za jednością żydowską

Stała się wśród społeczeństwa żydowskiego w Warszawie rzecz, która wywołała entuzjazm u jednych, u innych obawy i lęk — u wszystkich zdziwienie, zabarwione silną domieszką sensacji. Oto za jednym stołem prezydjalnym wielkiego zgromadzenia ludowego zasiadli przedstawiciele wszystkich bez wyjątku stronnictw sjonistycznych, od skrajnej lewicy do nie mniej skrajnej prawicy, od wolnomyślicieli do bogobojnych rabinów, a wraz z nimi przywódcy „Agudy”!

Rzecz sama w sobie była prosta, konieczna i pożyteczna. Celem zgromadzenia był protest przeciw rażącej krzywdzie i niesprawiedliwości, która spotkała żydostwo całego świata, „historycznie związane z Palestyną”, przez zapowiedź wprowadzenia t. zw. Rady Legislatywnej już w obecnej fazie rozwojowej Żydowskiej Siedziby Narodowej. A więc wspólny protest i walka ogółu żydowskiego przeciw niebezpieczeństwu w ten ogół godzącemu. Protest i walka — które tem skuteczniejsze będą im bardziej solidarny i jednolity i masowy charakter potrafiemy im nadać. Powtarzamy: rzecz prosta, konieczna i pożyteczna.

Ale... Ale po raz pierwszy od tylu lat sjonisci — a wśród nich lewicowi i radykalni — na jednej trybunie z agudowcami, po raz pierwszy po tylu walkach i wzajemnych żalach: krańcowo sprzeczne odłamy sjonistyczne, połączone wspólną choćby tylko negatywną, akcją. To już jest dużo... Dla niektórych — bardzo, dla innych — za dużo... Dla wielu: źródło entuzjazmu i — lęku.

Tak jest: entuzjazm i lęk opanowały na przemian tych samych przywódców i szarych partyjników, obecnych na niedzielnym wiecu w żydowskiej Warszawie. Bo jak paradoksalnie toby nie brzmiało — fakt pozostanie przecież faktem: w peanach na cześć żydowskiej jedności, wygłaszanych w trakcie przemówień protestacyjnych i w artykułach prasowych, utrzymanych w tymże duchu, dosłyszec można było cichą nutę lęku: czy aby jest to prawdziwa jedność żydowska, czy jedność taka choć chwilę się zdoła utrzymać? I jakby dla przeciwwagi niechaj podniesione będzie: między wierszami przemówień tych, którzy tą jednością wszystkich z wszystkimi zostali zaskoczeni, pamiętając o przewinieniach tak jeszcze świeżych i bolesnych — obok obaw i lęku... drgała także nuta ukrywanego entuzjazmu... Jednak żydowska jedność!

Entuzjazm jednych i obawy drugich, albo właściwie: entuzjazm i obawy występujące w podświadomości jednych i drugich — nie mają wszakże poważniejszych podstaw. Niedzielną manifestacja protestacyjna nie dostarczyła ich w żadnym razie. Jedności żydowskiej nie ma jeszcze — nie było też jej w gruncie rzeczy ani na jedną chwilę owej pamiętnej niedzieli...

Jedność mechaniczna nic wiele znaczy, jeśli nie jest pierwszym krokiem w kierunku stworzenia jedności organicznej. Jedność, wywołana obroną przed ciosem godzącym we wszystkich, jedność w imię tego jednego celu — jest niestety tylko jednością mechaniczną.

Odnosnie do tego, nikt chyba wśród nas się nie ludzi, nawet najwięksi entuzjaści jedności — też nie. Gdyby zresztą pod wrażeniem chwili ulegli złudzeniu — to napewno rozwiła się ono teźże niedziela, na tymże pamiętnym wiecu.

Zewnętrzne i czysto dekoracyjne rekwizyty jedności żydowskiej (rabini z wolnomyślicieli, socjaliści z prawicowcami i td.) nie oznaczają jeszcze osiągnięcia, jedności organicznej społeczności żydowskiej w Polsce. Do tego nam jeszcze daleko, może bardzo daleko...

Tem niemniej jednak wśród szerokich mas żydowskich w Polsce, wymęczonych i przesyconych walkami wewnętrznymi, płonie gorący ogień tęsknoty za jednością, za żydowską jednością.

* * *

Jakie ma być stanowisko ejonizmu wobec tej tęsknoty?

To właśnie sjonizm stworzył pojęcie żydowskiej jedności narodowej, to właśnie Herzl proklamował z trybuny I Kongresu Sjonistycznego historyczne: „Wir sind ein Volk, ein Volk!” To właśnie sjonisci przez długie lata i wkrótce potężnym przeszkodom walczyli z sekcjami poszczególnych grup i środowisk żydowskich, pragnąc je wszystkie zjednoczyć w ramach jednego narodu, zorganizowanego i jedną wolą ożywionego narodu.

Dziś wszakże jesteśmy świadkami paradoksalnego pomieszania pojęć i zmiany ról. Oto sektanci dnia wczorajszego z obozu ortodoksji czy asymilacji najgłośniej krzyczą o jedności żydowskiej, najsilniej się jej domagają, a sjonisci... Sjonisci czują się tem zaskoczeni, zdezerjentowani i przepojeni nieufnością, w ślad za którą kroczy rezerwa.

Bo nie taką jedność żydowską proklamował przed laty sjonizm. Żądał on jedności narodowego światopoglądu, jedności narodowej woli, w których rezultacie przyjdzie jednolity narodu czy... O takiej, prawdziwej jedności narodu żydowskiego sektanci dnia wczorajszego nie chcą jeszcze słyszeć, a ich partnerzy co za wszelką cenę i na każdych warunkach chcieliby mieć natychmiastową jedność — w pogoni za iluzoryczną jednością tracą z oczu obraz jedności prawdziwej.

Pod obuchem klęsk i kataklizmów, co od lat godzą w ogół żydowski, my wszyscy, sjonisci i nie sjonisci, zostaliśmy przybici i obniżeni w naszym locie. Klęski żydostwa przetopiły swym żarem różnice światopoglądów... Co warta jest wszakże jedność pobitych, wspólnie uciekających, wspólnie usiłujących ostoić się przed gradem ciosów? Co warta jest jedność, która osiągnięto przez obniżenie lotu, przez powolne lecz stałe rezygnowanie z części bodaj wielkiego światopoglądu? Chroń nas Boże przed jednością pobitych i uciekających!

Z tęsknoty za prawdziwą jednością żydowską — nigdy nie zrezygnujemy. Będzie to jedność, która połączy cały ogół żydowski (klal Israel) wokół twórczej odbudowy Żydowskiej Palestyny i walki o nasze narodowe obywatelskie prawa w galucie.

MGR. L. HALPERN.

„Niema dla Żydów innej drogi, jak odrzucenie Rady Ustawodawczej”

„New Judea” oficjalny organ Organizacji Sjonistycznej, stwierdza, omawiając sprawę Rady Legislatywnej, że „dla Żydów niema innej drogi, jak odrzucenie projektu Rady Legislatywnej”. Rada Legislacyjna pisze „New Judea” posłużyć ma Arabom w jednym tylko celu: *położyć kres Żydowskiej Siedzibie Narodowej*. Należy im oddać sprawiedliwość, że zamiary swe wypowiadają otwarcie. Nie ukrywają swego negatywnego stosunku do podstaw konstytucji palestyńskiej — do mandatu i wszystkich jego konsekwencji.

Rada Legislacyjna o większości odrzucającej kategorię konstytucję kraju — jest *dziwaczną anomalją*. Na sesji komisji mandatowej Ligi Narodów ostrzegano władzę mandatową przed takim eksperymentem. Własny rząd Arabów —

zaznaczył na komisji mandatowej *proj. Rappard* — musi z konieczności opierać się na uznaniu przez Arabów zobowiązania co do utworzenia Żydowskiej Siedziby Narodowej. Dopóki Arabowie tego zobowiązania nie uznają, *musi Palestyna z konieczności pozostać pod bezpośrednią administracją rządu brytyjskiego*.

Podsekretarz stanu dla spraw kolonij, który reprezentował władzę mandatową całkowicie zaakceptował to stanowisko. Dr. Drummond Shiels oświadczył mianowicie: Wyrażone obecnie życzenia Arabów nie mogą być wykonane w ramach mandatu, dlatego też muszą z konieczności być bezowocne rokowania o utworzenie instytucji samorządowych, dopóki Arabowie nie są gotowi zaakceptować *modus vivendi*, uwzględniające zobowiązania rządu brytyjskiego, które

Błp.

Z Kaminerów

Franciszka Lifszycowa

zmarła po długich i ciężkich cierpieniach w Krakowie dnia 5 stycznia 1936 r. przeżywszy lat 67

Pogrzeb odbędzie się w **Sosnowcu** w poniedziałek dnia 6 stycznia 1936 o godzinie 2-giej popołudniu z domu przedpogrzebowego na cmentarzu żydowskim.

O czem zawiadamia pozostała w głębokim smutku

Rodzina

Uprasza się o zaniechanie składania wizyt kondolencyjnych

Mizrachi a Keren Hajesod

Organizacja Mizrahi, która w ostatnich latach nie brała udziału w pracy na Keren Hajesod, rozesłała obecnie do wszystkich swoich oddziałów cyrkularz, w którym zawiadamia o zmianie swego ustosunkowania do Keren Hajesodu, oraz nawołuje wszystkich mizrachistów, by stanęli do aktywnej pracy na rzecz Funduszu odbudowy Palestyny.

Z ramienia światowej Centrali Mizrahi ma przyjechać do Polski rab. Gold z Ameryki, celem wzięcia udziału w tegorocznej kampanji na rzecz K. H. w Polsce.

W cyrkularzu czytamy m. i.: Z chwilą osiągnięcia porozumienia na XIX kongresie między nami, a innymi frakcjami sjonistycznymi w sprawie naszych żądań religijnych i innych zasła naturalnie zmiana w naszym ustosunkowaniu się do Keren Hajesodu. Wiadomo bowiem, że w ostatnich 2 latach nie braliśmy udziału w pracach dla tego Funduszu, a nawet wycofaliśmy naszych przedstawicieli z władz tej instytucji. Obecnie mają wszystkie nasze oddziały i komitety wrócić do czynnej pracy na rzecz Keren Hajesod, delegować swych przedstawicieli do Central krajowych i komitetów miejscowych K. H. oraz wogóle dolożyć wszelkich starań i nie szczędzić wysiłków, dla wydatnego podniesienia dochodów Keren Hajesodu”.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj popołudniu pełna humoru komedia Saazy Guitry'ego „Oddajmy się marzeniu”. Wieczorem świetna sztuka francuska D. Amiel'a „Trzy asy i jedna dama” w opracowaniu scenicznym dyr. K. Frycza. Jutro we wtorek „Kandida” G. B. Shaw'a z p. Jaroszewską w roli tytułowej.

— TEATR ŻYDOWSKI, Bocheńska 7. Dziś 2 występy wileńskiego zespołu operetkowego z Nechamą Chaszem i Kadysem na czele. Popołudniu o godz. 4-tej (po cenach niższych) operetka „Amerykańskie Wesele”, o godz. 9 wiecz operetka „Amerykańskie Litwaki”. W wtorek, środę, czwartek teatr nieczynny spowodu wyjazdu zespołu na prowincję.

— TOLA MANKIEWICZÓWNA W KRAKOWIE. Po dłuższych staraniach udało się dyrekcji „Bagateli” pozyskać 6 gościnnych występów i gwiazdę filmową — Tolę Mankiewiczównę. Występy Mankiewiczówny odbędą się w nadchodzący czwartek, piątek i sobotę.

—oOo—

SALA SASKA.

NAJWYBITNIEJSI ARTYŚCI SOWIECCY W KRAKOWIE. Już w środę, 8. bm. odbędzie się sensoryjny koncert najsympliczniejszej śpiewaczki sowieckiej, Walerji BARSOWEJ, (sopran koloraturowy), „Słowika Północy”, nagrodzonej tytułem zasłużonej artystki Republiki Sowieckiej. Kasa otwarta dziś przez cały dzień.

wypływają z mandatu. Przypuszczać należy — wywodzi „New Judea” — że rząd ma podstawę przypuszczać, że Arabowie uznają kardynalne zobowiązanie mandatowe. Żydzi nie mają jednak dostatecznych podstaw, aby tak sądzić. (ZAT).

Odporność gospodarcza Palestyny znacznie się wzmożła

Co oświadczył dyr. Hoofien na zebraniu Izby handl. w Tel-Awiiwie

Na dorocznym zebraniu Izby Handlowej w Tel-Awiiwie dyr. Hoofien — jak ŻAT doniosła już telegraficznie — zobrazował obecną sytuację gospodarczą w Palestynie. Śmiałkiem byłby ten, oświadczył dyr. Hoofien, że próbował zaprzeczać, iż wkraczamy w nowy rok w bardziej niewyraźnym nastroju, niż to się działo od wielu lat. Chodzi nietylko o to, iż niepodobna czynić jakichkolwiek rozsądnych przepowiedni co do naszych perspektyw w nowym roku, lecz nawet trudno zbilansować rok ubiegły, gdzie mamy już do czynienia z faktami i liczbami. Jesteśmy w kłopotach zarówno co do warunków kraju, jak odnośnie do wydarzeń światowych wogóle.

Następnie dyr. Hoofien omawia wydarzenia w związku z konfliktem włosko-abisyńskim i stwierdza: Po pierwszym naszym alarmie we wrześniu w ciągu kilku miesięcy sądziliśmy, iż mamy podstawę do patrzenia w przyszłość bez przesadnej troski. Obecnie nierzeczywiście, iż nikt wogóle nie może przewidzieć, co się stanie i wciąż jeszcze są możliwe poważne komplikacje. Ponieważ nikt nie może stwierdzić istoty i zasięgu wydarzeń, z pustego fantazjowania nic dobrego wyniknąć nie może. Ci jednak, którzy ponoszą odpowiedzialność za część spraw krajowych, ci wszyscy, którzy muszą kierować swymi prywatnymi przedsiębiorstwami, nie spełniliby swego obowiązku, gdyby nie uwzględnili w swej kalkulacji tego ewentualnie zagrażającego, lecz bynajmniej nie pewnego czynnika.

Przechodząc do obecnej sytuacji gospodarczej w Palestynie dyr. Hoofien zaznaczył przede wszystkim, że kraj jest bez porównania bogatszy, niż przed 5 laty. Wystarczy wskazać, iż dowóz produktów mlecznych z kolonii do miast w roku ubiegłym wzrósł o 50 proc. Nagłe wycofywanie depozytów nie spowodowało żadnego załamania się jakiegokolwiek banku lub spółdzielni. Nadwyżka budżetowa z 2.511.000 funtów w marcu 1934 wzrosła do olbrzymiej sumy 6.051.000 funtów w październiku 1935. Dyr. Hoofien wyraża uznanie dla polityki rządu, który stara się zachować nadwyżkę w stanie płynnym. Nie jest jednak celem nadwyżki budżetowej dodaje dyr. Hoofien, aby przysporzyć właścicielowi przyjemności oglądania jej. Celem nadwyżki jest jej zużytkowanie w okresie ciężkim, gdy krok ten, uważa się za konieczny. Czas taki nie nadszedł jeszcze w Palestynie. Gdyby jednak wbrew nadziejom i oczekiwaniom nadszedł, należy wierzyć i domagać się, aby rząd bezwahania przeznaczył odpowiednią część nadwyżki budżetowej dla należytego zużytkowania.

Mówiąc o prosperity w Palestynie Hoofien wskazał, że „pomyślność w istocie spowodowała imigracja, lecz tylko w pewnej mierze. Głównie zawdzięczać należy pomyślność wysiłkom i zdobyczom imigrantów z przed 10 i 15 laty. Istotne skutki obecnej imigracji nie wyczerpują się liczbami dotyczącymi importu i dochodu za lata ostatnie. Właściwy wyraz znajdują one w wzroście produkcji.

Poruszając słabe punkty gospodarczego ubożenia Palestyny, dyr. Hoofien wskazał szczególnie na brak opieki ze strony rządu naskutek prowadzonej polityki „otwartych drzwi“. Nie możemy korzystać z preferencji imperialnych

aczkolwiek zapewnia się nas dość często o sympatji rządu Jego Królewskiej Mości, mało jest jednak nadziei, aby ta sympatja znalazła konkretny wyraz w bliskiej przyszłości. Nasz przemysł prosperuje na rynku wewnętrznym. Wysiłki zwiększenia eksportu natrafiają wszędzie na bariery celne i przepisy kontyngentowe.

Wciąż jeszcze cierpimy na skutek niezwykle wysokich cen gruntów miejskich i dzikiej spekulacji parcelami budowlanymi. Nie zatrzymując się na dobrze znanych skutkach tej spekulacji wystarczy wskazać, iż wyrządziła ona szkodę kredytowi naszemu zagranicą i podkopala zaufanie w dalszy rozwój. Żaden przedstawiciel kół finansowych i gospodarczych, który zwiedzał ostatnio Palestynę nie omieszkiał wskazać na potencjalne niebezpieczeństwa, jakie kryją się w wysrubowanych cenach gruntowych. Drobne instytucje finansowe, którym pozwolono używać nazwy banku uczestniczyły niestety w pewnych wypadkach w tego rodzaju transakcjach rolnych, narażając na szwank dobre imię naszej bankowości. Przedsiębiorcy dali się wciąż do spekulacyjnych zakupów ziemi i imprecyz budowlanych w większej mierze niż to było konieczne i wskazane. Od wielkich kupców i przemysłowców aż do najmniejszych kramarzy i rzemieślników, bilanse wszystkich są obciążone zbędnymi parcelami budowlanymi i nieruchomościami.

Z drugiej jednak strony — oświadczył dyr. Hoofien *nasza odporność gospodarcza jest bez porównania większa niż w roku 1926 czego wyraźnie dowiodły ostatnie miesiące. Mamy przytem dostateczne podstawy spodziewać się, że kraj wyjdzie z trudności ostatnich miesięcy bez większej szkody.*

Co jest naszym pierwszym obowiązkiem i naszym wspólnym interesem? — zapytał w końcu dyr. Hoofien. Czyż mogą być wątpliwości co do odpowiedzi? Przedewszystkiem musimy zachować jedność. Jedność wszędzie, gdzie to jest możliwe, jedność w wysiłkach w każdej dziedzinie życia gospodarczego i politycznego. Daleki jestem od twierdzenia, że sama tylko jedność wystarczy, lecz jestem głęboko przekonany, że bez jedności nie mamy nadziei osiągnięcia sukcesów. Brak jedności w sposób fatalny osłabi nasze starania w kierunku opanowania trudności. Jeśli będziemy rozproszkowani, nasze wysiłki nie odniosą skutku. zjednoczeni zdołamy tego dokonać.

W Palestynie daje się we znaki brak giełdy

W Palestynie odczuwa się coraz bardziej brak oficjalnej giełdy pieniężnej. Od dłuższego czasu istnieje faktycznie giełda nie-oficjalna Anglo-Palistine Bank, która notuje wszystkie prawie papiery wartościowe świata. Ponieważ obroty papierami wartościowymi w Palestynie ostatnio znacznie wzrosły, aktualna się stała sprawa giełdy z udziałem najważniejszych instytucji kredytowych. W kołach bankowych kwestja ta jest żywo omawiana. Oczekują, że rząd wkrótce zajmie się uregulowaniem stosunków w tej dziedzinie.

Kronika gospodarcza

Przyjmowanie papierów wartościowych do depozytu sądowego

Ministerstwo skarbu wyjaśniło, że postanowienia w sprawie przyjmowania przez kasy urzędów skarbowych papierów wartościowych z tytułu depozytów sądowych nie przewidują różnicy między papierami wartościowymi, emitowanymi przez państwo, a papierami emitowanymi przez instytucje prywatne na obszarze Rzeczypospolitej. Papiery wartościowe zatem emitowane w kraju przez instytucje prywatne, w walucie obcej, składane w kasach urzędów skarbowych do depozytu sądowego, podlegają zachowaniu do depozytu właściwego sądu według obowiązującego dla tych walut kursu rachunkowego, natomiast papiery w walucie polskiej — według ich nominalnej wartości.

Imienne papiery wartościowe powinny być w zasadzie przyjmowane przez kasy urzędów skarbowych po podpisaniu przez właściwą osobę cesji. Na żądanie jednak składającego papiery, mogą być one przyjęte bez cesji, w tych jednakże wypadkach brak cesji powinien być zaznaczony w pokwitowaniu kasowym, w dowodzie wpłaty, oraz na deklaracji zgłaszanej przez składającego papiery.

O zwięzłe formułowanie memoriałów do Władz

Czynnikami urzędowe zwróciły sferom gospodarczym uwagę, że wszelkie memoriały, wnioski etc., kierowane do władz, należy sformułować w sposób jasny, zwięzły i krótki. Zdarza się bowiem bardzo często, że składane przez przedsiębiorstwa memoriały przeciążone są zbędnym balastem rozważań ogólnogospodarczych, lub wielokrotnych powtórzań tej samej okoliczności w różnych częściach memoriału.

W ten sposób zatracana się myśl przewodnia wnioskodawcy i zbędnie obciąża urzędy koniecznością odczytywania wielostronicowych opracowań, co bynajmniej nie przyczynia się do wyrobienia jasnego sądu o sprawie.

Trudności finansowe wielkiego szwajcarskiego domu bankowego

Donoszą z Wiednia, że jeden z największych szwajcarskich domów bankowych Leu & Co. Sp. Akc. uzyskał trzymiesięczne moratorium wypłat. Trudności banku powstały wskutek tego, że w ostatnich miesiącach właściciele obligacji nie odnowili zapisów na obligacje w kwocie przeszło 40 miljn. franków szwajcarskich, których płatność przypadała w październiku, listopadzie i grudniu ub. r. Poza to wielka ilość wkładów została ostatnio z banku wycofana.

Ponieważ w pierwszym kwartale 1936 r. przypada płatność obligacji na dalszych 20 miljn. franków szw., dom bankowy Leu & Co. zmuszony był prosić władze o odroczenie wypłat. Rząd szwajcarski przychylił się do tej prośby i udzielił bankowi moratorium do dnia 31 marca 1936 r.

Zauważyć należy, że suma bilansowa domu bankowego Leu & Co. S. A. wynosiła w ostatnim wykazie kwartalnym okragło 230 miljn. franków. Kapitał akcyjny instytucji tej wynosi 40 miljn. franków szwajcarskich.

Spadek bezrobocia w Anglii

W tygodniu przedświątecznym liczba bezrobotnych w Anglii spadła w stosunku do wykazu z końca listopada ub. r. o 50.000 osób, a w stosunku do odpowiedniego okresu 1934 r. o 217.250 osób. Cyfra bezrobocia z tygodnia przedświątecznego w grudniu 1935 r. jest najniższa od czerwca 1930.

W porównaniu z rokiem poprzednim największy spadek bezrobocia zaznaczył się w przemyśle węglowym, bawełnianym, wełnianym, metalowym - przetwórczym, obuwanym i budowlanym, jakoteż w przemyśle budowy okrętów oraz w linjach żeglugowych.

Mimo, że Anglja wykazuje dzisiaj 370.000 zarejestrowanych bezrobotnych mniej niż na początku kryzysu, to jednak liczba bezrobotnych jest jeszcze o 566.000 osób wyższa niż w okresie dobrej konjunktury 1929 r. Okazuje się więc, że pomimo dużego ożywienia w przemyśle i handlu, jakie zaznaczyło się w ostatnich latach, nie można było zapewnić pracy jeszcze wielkiej liczbie bezrobotnych.

(Informator gospodarczy na str. 6.)

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: „Rapsodja Bałtyku“.
ATLANTIC „Folies Bergere“ (Maur. Chwalier)
i „Czerwony Sultan“ Fritz Kortner.
APOLLO: „Raj na ziemi“ (Thimig, Holzschuh, Moser).
BAGATELA: „Siostra Marta jest szpiegiem“
oraz rewja p. t. „Wiwat Nowy Rok“.
MUZEUM: „Miłość Tarzana“.
STELLA: „Dwie Joasie“.
SWIT: „Dodek na froncie“ (A. Dymśza).
SZTUKA: „Najpiękniejszy dzień mego życia“
(Józef Schmidt).
UCIECHA: „Katarzynka“ (Franciszka Gaal).
WANDA: „Dziewczę z Budapesztu“ (film austriacki z Marią Eggerth).

Całą literaturę antyhitlerowską

Najnowsze wydawnictwa społeczne

Ostatnie powieści polskie niemieckie
i żydowskie

ma dla swych czytelników

**BIBLIOTEKA
WSPÓŁCZESNA
GIZELI KANFEROWEJ**

ul. Sebastjana 23 (róg Dietlowskiej)

Rozpowszechniajcie „Nowy Dziennik“

„Orah“ — pierwszy prawdziwie nowoczesny gmach teatralny w Palestynie

(Korespondencja własna „Nowego Dziennika“)

Hajfa, 31 grudnia.

Doniedawna bo jeszcze przed rokiem, nie było w Hajfie, porządnego budynku teatralnego. Pamiętam, jak na przedstawieniu Habimy, wróble — tym razem nie na dachu, lecz pod dachem — pomagały aktorom ćwierkaniem w grze, a innym razem w chwili, wymagającej największego skupienia ulewny deszcz, uderzający w białany dach, zagłuszył zupełnie słowa ze sceny. Poza to sala była ciasna a przedewszystkiem źle wietrzona, że podczas lata przebywania w niej przez kilka godzin było poprostu ofiarą ze strony i widza i artysty, wreszcie hałas uliczny dokliwie przeszkadzał podczas przedstawienia. Przed mniej więcej rokiem otwarto na Hadar-Hakarmel wielki i piękny teatr „Armon“ który miał zapobiec niedomogom dotychczasowym. Problem wietrzenia rozwiązano w ten sposób, że dach cały zjeżdżał z widowni przy pomocy specjalnej maszyny na szynach, i przedstawienia odbywają się — naturalnie o ile nie ma deszczu — pod gołem, rozgwieżdżonym niebem.

W ubiegłym tygodniu odbyła się „chanukat — habajit“ (poświęcenie gmachu) nowego teatru „Orah“ przy ulicy Herzla. Teatr ten wybudował prof. Kaufman, jeden z najslawniejszych architektów Niemiec, który tu już kilka monumentalnych budynków wybudował w tych trzech latach pobytu w Palestynie. Teatr należy do Histadrut Haowdim — organizacji robotniczej, która już piąty budynek stawia na tym kompleksie: dom robotniczy, Kasa chorych, amfiteatr, kuchnia robotnicza wraz z klubem robotniczym, no i obecny teatr.

W przededniu otwarcia zaproszono dziennikarzy do gmachu teatralnego a prof. Kaufman oprowadzał i objaśniał szczegóły, dotyczące budowy, urządzenia wewnętrznego i rozwiązania architektonicznego wielu problemów, które powstały w czasie budowy. Najtrudniejsza była kwestja ciasnoty i nierówności terenu. Po długich targach i staraniach otrzymano zezwolenie na zabudowanie aż 36 proc. placu (normalnie 25 proc. Linja frontowa od ulicy Herzla jest o blisko dwa piętra wyższa niż front tylny od ulicy Hechaluc, obydwie zaś przecznice, łączące te dwie ulice po obu lokalach teatru prowadzą po schodach. Gdy się zastanawiał — mówił Kaufman — nad rozwiązaniem tego problemu, przypomniała mu się anegdotka o ojcu, który mówi do córki u lekarza ortopedy: stój prosto, żeby pan doktor widział, jak krzywo stoisz. Ale młodzieńcza odwaga kazała odpowiedzieć twierdzą-

co, gdy się do niego zwrócono z zapytaniem, czy można na tym placu wybudować teatr. Ale to go też dużo kosztowało rozmyślań, trudu i pracy — i teatr jest — wyrobem krajowym. Izolacja jest zupełna; nie dolatuje ani szmer od ulicy. Wogóle wszystko, co zastosowano do budowy, począwszy od cementu a skończywszy na mozaice to — toceret — haarec, nawet lampy, to nie szablonny zagraniczne lecz w kraju wykonane wedle zapodanych wzorów modele. Równoległe z izolacją idzie akustyka, która jest bez zarzutu. Gdy się jeden z gości chciał przekonać o tem, zagadnął Kautman stojąc na galerji robotnika na scenie, a ten grzecznie odpowiadał, nie przeczuwając, że gra nieświadomie rolę, co pobudziło wszystkich do śmiechu. Głos robotnika brzmiał głośno i wyraźnie, mimo że akustykę powinno się próbować przy pełnej sali.

Oświetlenie i barwy są w tym teatrze epojalnie traktowane. Niema jednolitego koloru, jak to zwykle w teatrach bywa, tylko harmonja barw, bawi oko, bo dobór okazał się szczęśliwy. Oświetlenie jest głównie umieszczone na obu bocznych, zresztą jedynych, filarach. Teatr wisi właściwie na czterech filarach, dwa są zabudowane i niewidoczne a te dwa na sali celem zamaskowania są udekorowane lampami w stylu swoistym, według rysunku architekta. Podobnie i zewnątrz budynku zastosowano grę barw tak na ścianach, wejściach jak i przy oświetleniu reklamowem, które jest daleko widoczne — aż z karmelu. Scena jest bogato wyposażona. Jest na 8 pięter wysoka. Naokoło są galerie dla pracowników, posiada 32 wyciągów maszynowych, umożliwiających szybką zmianę dekoracji i światel w każdym miejscu. Budki suflerskiej niema, — w Palestynie gra się bez suflera — a na jej miejscu jest „klawiatura“ świetlna. Z tego miejsca reguluje się jak na maszynie do pisania światło sceny i całej widowni. Oprócz tego są dwa reflektory na widowni, ukryte są filarami, a skierowane ku scenie. Dwa rozgłośniki wielkości kiosków ulicznych, wiszą na wyciągach.

Miejsce w teatrze jest tylko 1-100; pakt — jak mówił Kaufman — nie pozwolił na wykorzystanie wszystkich wolnych miejsc. W kinie widzi się źle z boków, a to ma być także kino-teatr. Za to każde, dosłownie każde miejsce jest dobre pod każdym względem, zewsząd dobrze widzieć i słyszeć można. Wszystkie miejsca są jednakie, można zmieniać miejsca zależnie od tego, czy jest przedstawienie teatralne czy kinowe. Ceny zależą od kalkulacji, a nie od „do-

broci“ miejsca.

Całe umeblowanie i roboty dobrze wykonała pierwszorzędnie firma „Tirsa“ w Riszon-Lecijon. Cała podłoga jest wyścielona gumą (nie linoleum) ze względu na akustykę i czystość. Jednym słowem, jest to pierwszy w całej Palestynie teatr doskonały i może iść w zawody z niejednym wielkim teatrem w stolicach Europy.

Jako „właściciel“ przemówił *Aba Chuszi*, generalny sekretarz organizacji robotniczej, do której teatr ten należy. Przed 8 laty place te były puste; należą do Keren Kajemet; nikt ich wtenczas nie chciał przyjąć, leżały w *wadi*, w niemiłym sąsiedztwie. Dzisiaj stoi na nich 5 budynków Histadrutu. Histadrut, widząc w tem zawrotnie szybko budującym się mieście brak takiej instytucji, zdecydował się na bądźco bądź wielki wydatek. Budynek kosztuje 30.000 funtów (około milion złotych) nie licząc placu, który należy do Keren Kajemet, a który wedle „rynkowej“ ceny przedstawiałby wartość bajkęskich sum. Z tej kwoty Histadrut wpłacił 18.000 f., a na 12.000 funtów zaciągnął pożyczkę w zamian za wynajęcie budynku na 17 lat. Histadrut ma zastrzeżone dla siebie użycie sali w piątki wieczór, w soboty i na cały szereg dni w roku, na odczyty, przedstawienia i uroczystości. Nazwa teatru prosta: „Orah“ t. zn. światło, oświata. Niechaj więc będzie przybytkiem oświaty i sztuki — kończy *Aba Chuszi*.

Przy wyjściu napotykamy na gorączkową pracę. Wykańcza się iluminację (neonową), chodniki, place, szlifuje się mozaiki, montuje wodospady. Prof. Kaufmanowi wpadło porównanie gmachu w tym stanie do pani, wybierającej się na bal, której tylko szminka do warg jeszcze brakuje. Dodatkowo ma jeszcze być zmontowana spiralka wielka wieża świetlna na dachu, według rysunku nam pokazanego. Czeka się jeszcze na koncesję (na wszystko koncesja!)

Onegdaj nastąpiło uroczyste otwarcie teatru. Hajfa ma 18.000 robotników zorganizowanych, a jest 1.100 miejsc. Zaledwie więc mały procent mógł się dostać na otwarcie. Poszczególne więc sekcjom przydzielono odpowiednią ilość kart wstępu; dla szerszej publiczności odbędzie się szereg „chanukat — habajit“ w ciągu całego tygodnia, poczem pierwszy sezon zainauguruje Bronisław Huberman koncertem, którego dochód przeznaczyl na orkiestrę symfoniczną w Palestynie. Warto dodać, że bilety na ten koncert zostały w 2 godziny po ogłoszeniu koncertu wysprzedane.

DR. J. FEIG.

Podróż autem do Palestyny. Nakładem Biura Palestyńskiego w Berlinie ukazała się broszura informacyjna p. t. „Im Auto nach Palästina“ zawierająca szczegółowe dane odośnie do tego rodzaju komunikacji z Palestyną.

Who's who?

Amerykański almanach gotajski

Dwie książki zajmują honorową pozycję w bibliotece szanującej się rodziny amerykańskiej: biblja i *Who's who?* (kto jest kim?). Biblję często się cytuje, bezwątpienia; natomiast częściej zagląda się do *who's who?* Albowiem na 3765 stronach tej corocznie wydawanej księgi znajdują się nazwiska, które należy znać. I nie tylko nazwiska; także krótkie biografje spis wojen, które wygrywał prezydent jakiegos stanu, sensacyjne procesy rozwodowe znanych gwiazd filmowych, tytuły, które zdobyli wielcy przemysłowcy, zajęcia i rozrywki książniczek itp. A najcharakterystyczniejsze w tej książce jest to, że wszystkie te biografje są właściwie autobiografjami, że te wszystkie dostojne osobistości piszą o sobie s a m e. Żadne dzieło literatury światowej nie ma takich dostojnych współpracowników, ale też żaden papier na świecie nie jest równie cierpliwy, ażeby Mussoliniego i Stalina, Gretę Garbo i Marlenę Dietrich zjednoczyć we wspólnej publicy.

Być przyjętym do tego towarzystwa wybrańców, jest marzeniem każdego businessmena amerykańskiego i każdej pięknej debutantki nowojorskiej. Ale wiemy jak w życiu wygląda realizacja marzeń. Redakcja *Who's who?* (z u-

bolewaniem) może zamieszczać tylko jedną dwudziestą część nadesłanych jej łaskawie biografji. Z braku miejsca. Książka nie śmie przekroczyć 3765 stron. Im młodsza przeszłość, tem większe poszanowanie dla tradycji, temu daje wyraz „almanach gotajski“ Amerykanów. Spowodu chronicznego braku miejsca, redakcja też jest zmuszona skracać nadsyłane jej wiadomości. Drastyczna konieczność, ale jest równocześnie jedyną rękojmą, że ekskluzywność asyryjskiego oddziału w muzeum brytyjskiem usłyszeć, z jakim świętym patosem wymawia dobrze sytuowany posiadacz dolarów to najpiękniejsze słowo: ekskluzywność... Nawiasem należy dodać, że oszacowanie wszelkich żyjących wielkości uzależnia się od tego, ile wierszy poświęca im *Who's who?*

Dotychczas prym pod tym względem wodził Sir Ernest Wallis Budge, kustosz egipskiego i asyryjskiego oddziału w muzeum brytyjskiem. Całe dwie szpalty zajmowały jego czyny, dzieła i zasługi. Zeszłego roku umarł i w nowym wydaniu już nie figuruje. O zajęcie osieroconego przez sir Ernesta miejsca ubiegało się bardzo wielu. Od lat dwa następne miejsca, czyli szpalte i 87 wierszy zajmowali dwaj wybitni uczeni, rektor uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku dr. Nicholas Butler i główny pedagog sławnego Eton-College, dr. Montague Rhodes James. W tym roku udało się nareszcie

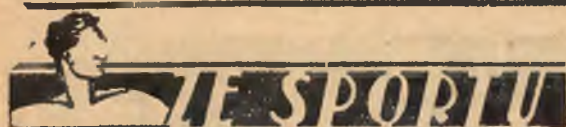
Anglikowi pobić swojego amerykańskiego kolegę, dodał bowiem do swoich ulubionych zajęć jeszcze pasjanse i w ten sposób uzyskał jeszcze pół wiersza druku.

W rubryce ulubionych zajęć podaje G. B. Shaw: wszystko — tylko nie sport.

Szczególną sensację w palacach na Fifth Avenue, wywołał fakt, że młody Vanderbilt, którego książka „Pożegnanie z Fifth Avenue“, wywołała tyle hałasu i jest bezsprzecznie najbardziej czytana książką w Nowym Jorku, został poraz pierwszy w tym roku przyjęty w poczet sław i wielkości, i to nawet 50 wierszami, a więc zajmuje daleko więcej miejsca, niż np. król Jerzy V, Mussolini, Mac Donald, i wreszcie — więcej niż ojciec młodego autora, siwowłosy miljarder i purytanin, tytułarny generał Korneljusz Vanderbilt. Ten starsuszek w ekapych słowach opowiada o swoim życiu. O swoich finansowych sukcesach wogóle nie wspomina.

Zresztą, także europejscy dyktatorzy nie wspominają o swoich zwycięstwach. Stalin ten wielki milczek, zadowolnił się w tym roku biografją składającą się z czterech wierszy, podczas gdy jeszcze w zeszłym roku wypowiedział się w — pięciu.

Roosevelt zadawałnia się jak w roku przeszłym 18 wierszami: tylko skromne daty bio-

Kto przoduje w piłkarstwie europejskim

W piłkarstwie europejskim rok 1935 stał pod znakiem defekujących przesunięć, w następstwie których trudno jest ustalić ścisłą kolejność czołowych w tej dziedzinie państw i klubów. Nie ulega jednak wątpliwości, że na europejskiej liście klasyfikacyjnej czołowe miejsca zajają Szwecja i Anglia. W ubiegłym roku Anglia rozegrała tylko dwa spotkania z teamami kontynentalnymi wygrywając oba, z Holandją 1:0, a z Niemcami 3:0. W Wielkiej Brytanii hegemonię w piłkarstwie nadal dzierży Szwecja, która ostatnio znów pokonała Anglię 2:0.

Włochy w roku ubiegłym nie znajdowały się już w takiej kondycji, która umożliwiła im ponowne zdobycie tytułu mistrzowskiego. W grudniu 1934 roku Włosi uzyskali w Londynie zaszczytny wynik w spotkaniu z reprezentacją Anglii, przegrywając różnicą jednej bramki w stosunku 2:3. W roku ubiegłym Włosi z trudem pokonali Francuzów w Rzymie 2:1, podczas gdy zwycięstwo nad Austrią we Wiedniu 2:0 było najlepszym wynikiem jaki footballiści faszystowscy zdolali uzyskać. W grach o puchar europejski Czechosłowacja pokonała Włochów 2:1 z Węgrami zaś Włosi uzyskali wynik remisowy 1:1.

W Europie środkowej stosunkowo najlepiej trzymały się Węgry jakkolwiek już na początku roku zanikali bardzo przykry porażkę w spotkaniu z Szwajcarią w Zurychu 2:6. Następnie jednak wygrali z Austrią 6:3, w meczu rewanżowym remisowali 4:4, poczem zanotowali dalszo dwa sukcesy we łonie zwycięstwa nad Czechosłowacją 1:0 i nad Szwajcarią w spotkaniu rewanżowym 6:1.

Austria nie miała ostatnio dobrego roku i nie wygrała żadnego spotkania międzypaństwowego większego kalibru. Również Czechosłowacja nie potrafiła w ostatnim roku zahaczyć na firmamencie piłkarskim i jedynie zwycięstwo nad Włochami 2:1 stanowi jaśniejszą pozycję w jej bilansie.

Największą ilość spotkań międzypaństwowych rozegrali Niemcy, wygrywając 13 spotkań, przegrywając 3, a raz jeden tylko remisując. Oprócz meczu z Anglią Niemcy przegrali spotkanie z Hiszpanią 1:2 i z Szwecją 1:3. Z Norwegią uzyskali zaledwie remis 1:1. Największym ich sukcesem było zwycięstwo nad Czechosłowacją 2:1.

Z państw północnych Szwecja okazała się jako najsilniejsza na boiskach piłkarskich, przegrywając zaledwie dwa razy z Francją 2:0 i z Belgią 5:1.

Bardzo dobry poziom osiągnęli w roku ubiegłym Hiszpanie, wygrywając m. in. z Niemcami w Kolonii 2:1 a z Francją 2:0.

Polska w piłkarstwie europejskim w roku ubiegłym odegrała możliwie najgorszą rolę na przestrzeni ostatnich lat. Na tej podstawie nie trudno wnioskować, że piłkarze polscy w turnieju olimpijskim nie mają żadnych szans, co niezawodnie uznają również kompetentni w tej sprawie czynniki i już w niedalekiej przyszłości ostatecznie zrezygnują z tej ekspedycji.

graficzne i coś niecoś ze swego życia. Hoover natomiast do 34 dodaje jeszcze jeden wiersz: swoją świeżo wydaną książkę: „Wolność“ nazywa swoją drukowaną mowę kandydacką.

Także „boska“ Greta dodała jeden wiersz do swojej biografii: chce więcej ukrywać przed światem (o czym wie zresztą każdy podłotek uczestniczący do kina), że jej prawdziwe nazwisko brzmi Greta Luiza Gustafson. Mary Pickford również zajmuje się swoim nazwiskiem, wykreśla mianowicie dodatek „Fairbanks“ — ze względu na swój rozwód.

Ale najbardziej imponującym nazwiskiem przedstawia się pewien maharadza indyjski. Nazywa się skromnie i prosto: Rais-ud-dalu-Sipahder ul-Mulk Saramd Rajha hind Maharadja - dhiraj Sri Sawaj Maharaj Rana Sir Udai Rhan Singh Lokindra... Proszę nie myśleć, że rozpętał się tak często przez nas cytowany djablik drukarski. To zaledwie jedna piąta część tytułów i imion indyjskiego potentata. Ale nie mam odwagi wypisać całego jego nazwiska, bo djablik drukarski gotów się naprawdę rozpętać.

ZWYCIĘSTWO WARTY W BRUAY.

W dniu Nowego Roku piłkarska drużyna ligowa poznańskiej Warty rozegrała w Bruay mecz z miejscowym zespołem Un i. Mecz zakończył się zwycięstwem Warty w stosunku 3:1 (2:1). Bramki dla zwycięzców strzelili: Szerfke, Kryskiewicz i Nawrot.

NOWY REKORD ŚWIATA.

W zawodach pływackich na Florydzie znana pływaczka amerykańska Erna Kompa ustanowiła nowy rekord świata w pływaniu na 400 mtr. stylem grzbietowym, uzyskując wynik 6:04,8 sek.

Dawny rekord należał do pływaczki Lasten Brocks i wynosił 6:05 sek. i ustanowiony był w kwietniu 1935 r.

MISTRZOSTWO PIŁKARSKIE FRANCJI.

Zakończone zostały rozgrywki piłkarskie o mistrzostwo Francji. Pierwsze miejsce zdobyła drużyna Olympique Lillois przed RC Paris i RC Strasburg.

STRAJK PIŁKARZY W JUGOSŁAWJI.

Klub Piłki Nożnej „Jugoslavia“, w którym niedawno wybuchł strajk zawodników, udzielił zwolnienia czterem graczom, a 16-tu ukarał zakazem startu na przeciąg czasu od 3 miesięcy do 1 roku.

WĘGIERSCY PIŁKARZE W ZSRR.

Rosyjscy piłkarze zaprosili na tournée po miastach sowieckich drużynę piłkarską budapeszteńskiego Ferencvaros.

WARSZAWA — BRUKSELA W BOKSIE.

Międzymiastowy mecz bokserski Warszawa — Bruksela odbędzie się definitywnie 8 marca w stolicy Polski.

SYMPATJE PARYŻA DLA SOWIECKICH PIŁKARZY.

W obecności 25.000 widzów odbyło się w Paryżu ciekawe spotkanie piłkarskie pomiędzy reprezentacją Moskwy a znaną drużyną paryskiego Racing Club. Znaczna część publiczności gorąco manifestowała swe sympatie dla piłkarzy sowieckich. Kiedy drużyna Moskwy przy dźwiękach marsza z Aidy wybiegła na boisko — część publiczności zaintonowała międzynarodówkę. Mecz zakończył się zwycięstwem drużyny francuskiej w stosunku 2:1. Do przerwy utrzymał się rezultat remisowy 1:1.

NOWY TARG — ZWARDOŃ.

Podhale w Nowym Targu organizuje w dniach 14—19 stycznia raid narciarski Nowy Targ — Zwardoń. Raid odbędzie się na trasie górskiej przez Gorce i Beskidy.

Uczestnikiem raidu może być każdy narciarz, posiadający dobrą zaprawę górską. Dokładny program raidu przedstawia się następująco: 15 stycznia — Nowy Targ — Rabka przez Turbacz. 16 stycznia — Orawa — Babia Góra. 17 stycznia — Babia Góra — Piłsko. 18 stycznia — Polsko — Rajcza przez Lipowską. 19 stycznia — podejście na Raczą i zjazd do Zwardonia przez Kikułę.

NIEZWYKŁY WYNIK — 20:0 uzyskała drużyna ORC Engelman (Austria) bijąc w tym stosunku uniwersytecki zespół Oxfordu.

Radjo na „Normandie“

„Normandie“ — najnowocześniejszy i największy okręt pasażerski, kursujący między Starym Światem a Ameryką, zdobywca Błękitnej Wstęgi, posiada już całą literaturę o sobie. Nie poruszono dotychczas tylko jednej rzeczy, zresztą bardzo ciekawej i zasługującej na uwagę, mianowicie urządzeń radiotechnicznych statku. Na radiostacji pokładowej, która się mieści w specjalnej ekranowej kablinie, zastosowano wszystkie najnowsze ulepszenia. Radiostacja dzieli się zasadniczo na trzy części, jedna z nich jest przeznaczoną dla kierownictwa statku do połączeń z portami, druga część stanowi radiogonjometr pomiarowy, a trzecia jest zarezerwowana dla pasażerów. W radiostacji dla pasażerów, oprócz normalnego, krótkofalowego odbiornika i nadajnika, znajduje się jeszcze nadajnik radiofoniczny, przy pomocy którego jadący na statku może się połączyć z dowolnym abonentem sieci telefonicznej w Stanach Zjednoczonych, Anglii i Francji.

Możliwość przeprowadzenia rozmowy radjo-telefonicznej na statku, będącym na pełnym morzu z posiadaczem telefonu na lądzie, stanowi olbrzymie udogodnienie dla podróżnych. Ta sama stacja pozwala również na nadawanie audycji radjo-ze statku pod postacią muzyki, odczytów i t. p. Podczas pierwszej podróży, którą odbywał statek z Hawru do Nowego Yorku, amerykańskie przedsiębiorstwo radjowe C. B. S. nadało szereg słuchowisk ze statku.

Pozatem istnieje jeszcze specjalna instalacja zwana „mówiącym promieniem“. Urządzenie to

KUPON Nr. 16

I. KONKURS ZIMOWY

dla Czytelników

„NOWEGO DZIENNIKA“

Pensjonat „Palace“ w Zakopanem
Pensjonat „Podhale“ w Krynicy
Pensjonat „Przystań“ w Zakopanem
Pensjonat „Swit“ w Rabce

Informator gospodarczy

„Shylok“: Przesługują ulgi, ale decyzja w tym kierunku, jak również co do wysokości ulg należy do właściwego urzędu skarbowego, gdzie musi Pan wnieść odpowiednio umotywowane podanie.

„H. P.“: Kategoria patentu nie jest uzależniona od wysokości obrotu, lecz od rodzaju dokonywanych transakcyj i od rodzaju sprzedawanych towarów. Naszem zdaniem winien Pan wykupić patent III kategorii. Poza to musiałby Pan opłacać podatek obrotowy i dochodowy (ten ostatni tylko wtedy, jeżeli całoroczny dochód Pański przekroczy 1.500 zł.).

„Kupiec“: Podawaniem adresów firm ze względów zasadniczych nie zajmujemy się.

„P. A. Szklarski“: Już raz odpowiedzieliśmy Panu, że nadaje się do tego podręcznik księgowości prof. Tomasza Łulka.

„Własciciel dóbr z pod Stryżowa“: Według amnestji władza nie jest obowiązana zwrócić Panu skonfiskowane drzewo, lecz jedynie darować skutki przekroczenia ustawy o ochronie lasów, tj. darować karę względnie grzywnę za niedozwolony wyręb lasu.

„Czytelnik z Dębicy“: Może Pan wykupić patent IV kategorii handlowej bez obowiązku wniesienia specjalnego podania.

„L. B. K. 7.“: Obowiązują wszystkie przedsiębiorstwa bez względu na to czy prowadzą księgi handlowe.

„Aroni 18“: Na wszelki wypadek lepiej wnieść podanie jeszcze do Izby Skarbowej.

„Czytelnik z Dynowa“: Proszę się w tej sprawie zwrócić wprost do Konsulatu Francuskiego w Krakowie, ul. Pierackiego.

„Zrozpaczony i zdyskredytowany“: Jeżeli przedsiębiorstwo opiewało na Pańskie imię, to oczywiście ma Pan obowiązek zapłaty zarówno zaległych podatków jak i długów. Fakt, że ojciec Pański prowadził to przedsiębiorstwo nie jest karygodny i nie ma żadnego wpływu na Pańskie zobowiązania płatnicze zarówno wobec skarbu państwa jak i wobec wierzycieli prywatnych.

KOMUNIKATY

— „IASZONER HADATI“. Dziś wieczorunka w lokalu Dietla 11, na której przemówienie wygłosi Dr. Eljasz Markus. W programie: scenki palestyńskie. Początek 6-ta wiecz.

— „ACHDUT“. Dziś 8 wiecz. referat tow. M. Kropfa z cyklu pt.: „Narodziny demokracji burżuazyjnej“.

poraz pierwszy zademonstrowano przy zbliżaniu się do portu nów - yorskiego. W Waszyngtonie wygłoszono przemówienie powitalne, przekazano je kablami telefonicznymi do latarni na Posagu Wolności. Tam impulsy elektryczne rozmowy oddziaływały na siłę światła latarni, której promieniowanie skierowano przy pomocy reflektora na „Normandie“. Na statku przy pomocy komórki fotoelektrycznej, zmieniające się natężenie światła przekształcono na impulsy prądu elektrycznego i poprzez wzmacniacze, już jako mowa ludzka, dochodziły do głośników. W dalszym ciągu radiostacja okrętowa nadawała odbieraną mowę do Radię City, a stąd już przy pomocy transatlantycznej stacji przekazano audycję do Francji,

MODA

Wytworna bluzka

K 21244

K 26295

E 26202

Wytworna bluzka nadaje się zarówno do teatru na koncerty jak i na przyjęcia...

Bluzka zdobyła w dziedzinie mody prawo obywatelstwa. Stanowi ona nie tylko uzupełnienie sportowego kostjumu za dnia, ale zastępuje z powodzeniem suknię popołudniową i wieczorową. Bluzki „wieczorowe“ nosi się podczas partii bridgea, w teatrze, na wizycie, są one twarzowe i młodocienne.

1. Elegancka bluzka kamizelkowa z tafty w pa-

stelowym odcieniu. Suto marszczone rękawy, ryżka dookoła szyi.

2. Bluzka wieczorowa z szerokimi rękawami, które u góry są zmarszczone. Jako przybranie plisowane ryżki.

3. Wytworny kostjum wieczorowy z czarnego Crepe - Satin lub z aksamitu. Uzupełnia go tjułowa bluzka.

4. Suknia wieczorowa złożona z czarnej aksamitnej spodnicy i białej jedwabnej bluzki. Wycięcie i

PONIEDZIALEK, 6. STYCZNIA.

Kraków (293.5) 9.00 Sygnał czasu i kolenda; 9.03 Orkiestra Marka Webera gra... (płyty); 9.40 Dzieńnik poranny; 9.50 Program na dzień bieżący; 10.00 Koncert utworów Beethovena (płyty); 10.30 Nabożeństwo; 11.57 Sygnał czasu, Hejnał z Wieży Mariackiej; 12.03 Przegląd teatralny: „Teatr Monumentalny“ wygl. dr. Władysław Dobrowolski; 12.15 Poranek muzyczny w wyk. ork. symf. PR. pod dyr. J. Oziminskiego i Zofja Massalska (śpiew) 13.00 Teatr Wyobraźni nadaje fragment słuch. ze sztuki Zofji Nałkowskiej. „Dom kobiet“ w opr. i ze wstępem Jana Loreńłowicza; 13.20 Koncert muzyki tanecznej w wyk. Małej ork. PR. pod dyr. Zdz. Górczyńskiego i „Trójki Radiowej“; 14.00 „Dwie opowieści“ ze „Skalnego Podhala“ Kazimierza Przerwy Tetmajera; 14.20 Koncert dla młodych słuchaczy. W programie piosenki do słów Marji Konopnickiej, muzyka St. Niedzielskiego, oraz utwory dla dzieci współczesnych polskich kompozytorów. Wykonawcy: Ela Zumbusch (śpiew) i S. Halski (fort.); 15.00 „Pasjans i robotki“ pogadanka, wygl. Marja Niklewiczowa; 15.15 Audycja kolendowa Rajmunda Pragłowskiego w wyk. kolendników lwowskich i chór „Bard“ pod dyr. M. Krzyńskiego; 15.35 Słuchowisko wiejskie: „Heca w Jaźwinach“ Janusza Stepowskiego; 16.05 Recit fort. Ireny Kaszowskiej; 16.35 Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko „Wielka stawka“ w/g H. Lefebrea w tłum. i oprac. Czesława Miłosa; 17.05 Muzyka taneczna w wyk. zespołu H. Golda; 18.00 „Benedykt Dybowski“ pogadanka, wygl. doc. dr. Piotr Słonimski; 18.10 Minuta poezji: wiersze Wiktora Gomułickiego recytuje Laura Dumina-Osmólska; 18.15 „Szopka na Starem mieście“ Or - Ota. słuch. dla dzieci; 18.45 Pogadanka historyczna 18.55 Wiadomości bieżące; 19.00 Koncert z płyt; 19.10 Program; 19.20 Koncert reklamowy; 19.35 Lokalne wiadomości sportowe; 19.40 Chwilka humoru (płyty); 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Audycja żołnierska; 20.30 Dzień. wiecz. i „Obrazki z Polski współcz.“; 20.45 Arje i pieśni w wyk. M. Saleckiego; akomp. prof. L. Urstein; 21.15 „Wieczór literacki poświęcony Ignacemu Chodźco“ w opr. Teodora Bujnickiego; 21.45 Wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni polskich; 22.00 Koncert symf. w wyk. ork. symf. pod dyr. G. Fitelberga i Irena Dubiska (skrz.), oraz wiadom. meteorol. 23.05 — 24.00 Taniec i piosenka z płyt.

Warszawa (1339.3) 9.00 — 18.45 p. Kraków; 18.45 Program 18.55 Koncert reklamowy; 19.15 — 24.00 p. Kraków.

Katowice (395.8) 9.00 — 18.45 p. Kraków; 18.45 Koncert reklamowy; 19.00 Skrzynka ogólna; 19.00 Program; 19.20 Przegląd prasy; 19.35 — 24.00 p. Kraków.

Lwów (377.4) 9.00 — 18.45 p. Kraków; 18.45 Płyty; 19.00 Program; 19.10 Wiadom. sport; 19.15 Koncert reklamowy; 19.30 Ukraińskie kolendy; 19.45 Płyty; 19.50 — 24.00 p. Kraków.

Łódź (224) 9.00 — 12.03 p. Kraków; 12.03 „Ze świata pracy“ — reportaż; 12.15 — 18.30 p. Kraków; 18.30 Rozmowa z małymi radjosluchaczami; 18.45 O wszystkim potroszku; 18.50 Płyty; 19.10 — 24.00 p. Kraków.

pesek bluzki sębnowane na miękkiej podszewce.

5. Kasak z czerwonego lub kolorowego aksamitu obramowany futrem, które biegnie dookoła głębokiego dekoitu w tyle i przechodzi sprzodu pod szyję. Rękawy również obramowane futrem.

6. Młodocienna bluzka taftowa. Twarzowy żabot i szerokie rękawy.

7. Na bluzkę wieczorową wkłada się elegancką pelerynkę z futra, aksamitu lub z imitacji futra.

8. Oryginalna bluzka taftowa o twarzowych rękawach, drapowanych u góry. Sprzodu wąskie plisy z tej samej materji, ułożone w ząby.

LEKARZ DOMOWY

DODATEK TYGODNIOWY „NOWEGO DZIENNIKA“

J. SEWERYN. Łódź

Jąkanie i jego leczenie

Jednym z najczęściej spotykanych błędów mowy jest jąkanie. Jest to spazm pneumo-fonetyczny, pochodzenia psychicznego. Nagabuje on przeważnie osobników nerwowych, a przede wszystkim emocyjnych. Silne emocje u predysponowanych do tej wady, grają tutaj wielką rolę. Wypadek, przestrasz, uraz, upadek i t. p. są bardzo często powodem zaburzenia mowy. Zbyt ostre i surowe wychowywanie dzieci nerwowych i bojaźliwych jest też nie rzadko przyczyną jąkania.

Bardzo często rodzice zaniedbują leczenia tej wady u swych dzieci, myśląc, że to samo przejdzie, lub kładąc „jąkanie“ na karb złościwości dziecka. Niema nic gorszego, niż takie niewinne posądzenie i mówienie „jakbyś chciał, to byś się nie jąkał“, a masz dowód w tem, że nie zawsze się jąkasz. Słowa takie dowodzą kompletnej ignorancji tej choroby. Czasami jąkanie, zwłaszcza u dzieci, z wiekiem osłabia się i zanika. Mówię czasami, bo bardzo rzadko akcja czasu leczy jakiś błąd wymowy. Oprócz niedostatku materialnego, jaki za sobą pociąga jąkanie w stosunkach socjalnych, charakteryzuje się ono jeszcze u ludzi, którzy są tą chorobą obciążeni, pogorszeniem ich stanu nerwowego.

Przy jąkaniu mamy zaburzenia oddechu, emisji głosu, artykulacji, rytmu i zaburzenia psychiczne. Przypatrzmy się bliżej niektórym z nich, np. zaburzeniom oddechowym. Ktokolwiek bądź obserwuje dokładnie jąkałę, zauważy zaraz, że oddech jąkały nie jest normalny. Jest to symptom bardzo ważny, który w wielkiej mierze świadczy o stopniu jąkania. Fizjologicznie biorąc, powietrze użyte do wytwarzania dźwięków artykułowanych powinno bez żadnego wysiłku przejść do płuc, przechodząc przez usta i tą samą drogą wychodząc. Z tego wynika, że rytm oddechowy składa się z trzech okresów: odpoczynek, wdech i wydech. Te trzy okresy powinny następować jeden po drugim, bez żadnego mieszania się.

Mowa powinna tworzyć się wyłącznie podczas wydechu. U jąkały rzeczy te nie zawsze odbywają się w ten sposób i z tą regularnością. Jąkała chce mówić podczas wdechu na sposób brzuchomowcy i ponadto w miejsce wdechu naturalnego i bez wysiłku, wciąga on powietrze gwałtownie, hałaśliwie. Wymawia on, podczas tego wdechu, pierwszą sylabę, w sposób, że się tak odważę powiedzieć, „szczekający“, a następne sylaby są gwałtownie zatrzymane. Zaczyna raz, dwa, trzy razy, denerwuje się, próbuje głęboko zaczerpnąć powietrza, to znów wciągnięciem powietrzem wymawia pierwsze sylaby podobnie jak wyżej wspomniano. Na stopnie przerwawszy i mając pełne płuca powietrza, podlegającego poważnemu ciśnieniu, chce jąkała uwolnić się od tego ciężaru, który w jego mniemaniu jest przeszkodą w mówieniu i zamiast ściągnąć mięśnie wdechowe, robi wprost przeciwnie, rozluźnia je i reszta zdania wypowiedziana jest jakby w formie westchnienia.

Tego rodzaju jąkanie jest dużo więcej przykre dla tych, którzy są niem dotknięci. Oddychają oni, jakby zadyszani, wydech jest przerywany. Rzecz jasna, że tego rodzaju oddychanie bardzo ich męczy. Skarżą się oni na uczucie jakiejś przeszkody, ucisku w piersiach, który im przeszkadza dłużej mówić. Jest to forma jąkania wdechowego.

Jąkanie wdechowe zaś objawia się przy wydechu. Jąkała, zaczerpnawszy powietrza w sposób mniej lub więcej normalny usiłuje mówić, lecz nie umie zużytkować tego powietrza dla

fonacji. Zamiast zacząć mówić z chwilą zaczęcia wydechu, jak tego wymaga stan fizjologiczny, on wypuszcza większą część powietrza (jąkanie wydechowe - antycypacyjne). Ponadto czyni to nie dlatego, aby nie myślał zrobić z powietrza użytku, lecz dlatego, ponieważ jego organy fonetyczne nie są posłuszne, jego struny głosowe nie drgają. W końcu skoro udało mu się zacząć mówić, wtedy prawie, że nic lub bardzo mało powietrza posiada w płucach. Mimo to jednak próbuje mówić i korzysta z ostatnich resztek powietrza, zawartego w płucach, aby tylko wypowiedzieć zdanie. Można powiedzieć, że wyciska powietrze z ostatniego pęcherzyka płucnego, aby tylko mówić, albowiem przed jego oczami już jest obawa niemożliwości zaczęcia nowego zdania. Wtedy wydaje się nam jąkała, jakby po ciężkiej pracy, zupełnie wyczerpany, zadyszany i może tylko z trudnością artykułować kilka sylab przytłumionych, straszliwie wymówionych.

W innych wypadkach jąkała zamiast skierować wydechane powietrze przez usta, wypuszcza to powietrze nosem (jąkanie wydech. — nosowe). Jest rzeczą jasną, że skoro wypuszcza się w ten sposób (przez nos) powietrze, to żadna sylaba nie może być wypowiedziana.

Wreszcie wiadomo, że jąkanie nie zawsze objawia się w sposób tak jaskrawy i charakterystyczny, jak wyżej opisaliśmy. Często zdarza się, że jąkanie powstaje bądźto podczas wdechu, bądźto podczas wydechu. Jąkanie takie nazywamy jąkaniem mieszanem. Do tej kategorii musimy zaliczyć tych, co mówią z taką szybkością, że zupełnie zapominają o rzeczy tak ważnej jak przerwa (odpoczynek) między końcem emisji głosu, a ponownym wdechem. Mówią oni w sposób tak szybki, że podobni są do niedoświadczzonego biegacza; są zmęczeni na końcu wydechu i w absolutnej niemożliwości mówienia z powodu zmęczenia oddechowego.

Wogóle jąkała mniej jąka się na samogłoskach, niż na spółgłoskach. Przyczyna prosta. Samogłoski są dźwiękami prostymi, spółgłoski zaś są dźwiękami, złożonymi z tych dźwięków prostych. Dlatego też jąkanie częściej powstaje przy spółgłoskach dwuzgłoskowych, niż przy spółgłoskach prostych. Zwykle jąkanie mniej daje się odczuć przy czytaniu, niż przy konwersacji. Mniej jeszcze przy czytaniu szepciem.

Przypatrzmy się teraz *obawie słowa*, temu specjalnemu „fenomenowi“, charakteryzującemu się przez obawę mimowolną, nieuzasadnioną, a której towarzyszy prawie zawsze uczucie trwogi, powtałe nie tylko, skoro jąkała ma wymówić pewne słowo, lecz nawet na samą myśl, że będzie miał coś do mówienia.

Ludzie, obciążeni fobją słowa, mają strach przed pewnymi zgłoskami lub słowami. Fobja ta objawia się przez strach tego rodzaju, że jąkała nie czuje się w możności wymówić jedną lub więcej zgłosek, jedno lub więcej słów, jedno lub więcej zdań po sobie następujących. Charakteryzuje się ona także z jednej strony przez staranie jąkały, aby uniknąć owych zgłosek lub zdań, przed którymi on ma strach instynktowny, co z czasem staje się dla niego prawdziwą udręką. Z drugiej strony charakteryzuje się ta fobja przez niemożliwość wypowiedzenia zgłoski lub zdania, mającego być wypowiedzianem.

Skoro fobja słowa odnosi się do jednego lub więcej zdań, wtedy zmusza ona chorego do ominięcia, jakby przeskoczenia, zdania fobicznego i zaczęcia nowego zdania. Jest ona dosyć silną, aby kompletnie zapanować nad wolą i

rozsądkiem jąkały. Jąkała szuka wtedy rozmaitych wybiegów, aby oszukać siebie samego. Strach ten, obawa, że będzie miał strach przed mową, unieruchamia zupełnie jego narządy wokalne. Jest tak owładnięty tą bojaźnią spotkania wrogiej sobie zgłoski lub słowa, że skoro je widzi zdaleka, czytając lub rozmawiając, już jest naprzód przekonany, że żadna siła nie zdoła mu pomóc w prawidłowym tychże liter czy słów wymówieniu. Czasami jest z tej bojaźni uwolniony, gdy jego uwaga zostanie skierowana w inną stronę skierowaną. W tym wypadku fobja ustępuje natychmiast, aby pręcej lub później powrócić z tą samą siłą, a może jeszcze i większą jak przedtem.

Ta obawa mowy nie powstaje u jąkały za jednym razem, lecz występuje ona stopniowo, coraz silniej. Objawia się ona przedewszystkiem u starszych, a szczególnie u tych, co zbyt tragicznie biorą jąkanie, którem są dotknięci, bądźto dlatego, że jąkanie jest dla nich przeszkodą w wykonywaniu ich zawodu bądź też w utrzymywaniu stosunków towarzyskich. Obawa zmienia sobie często przedmiot działania. Dzisiaj mogły to być spółgłoski, które tyle przy kroci sprawiły jąkałe, jutro zaś mogą to być samogłoski. Jąkała wprost sugestjonuje się każdego dnia co do możności wypowiedzenia tej czy owej litery. I skoro przekona się, że jakaś litera jest dla niego trudną do wymówienia, doznaje wtedy prawdziwej męki moralnej, kiedy zobaczy czy to w lekturze, czy to w rozmowie swojego wroga (literę fobiczną). Bardzo często, aby ominąć jakieś słowo, zaczynające się od jego złowrogiej litery, opuszcza często to słowo, zastępując je innym, które już niema tej samej wartości i sensu i często zmienia treść całego zdania.

Jąkała gdy jest sam w pokoju mówi zupełnie lub prawie, że zupełnie dobrze. Gdy jednak wejdzie ktoś obcy, a czasami i niezupełnie obcy człowiek, wtedy natychmiast pojawiają się trudności w mowie. Jest więc jasnym, że kwestja psychiczna gra tutaj wielką rolę.

Wbrew twierdzeniu niektórych osób, że wola jest bardzo pomocną w zwalczaniu jąkania, rzecz ma się wprost przeciwnie. Wystarczy tylko, aby jąkała podczas jąkania chciał siłą woli pokonać te zaburzenia, a już skutek okaże się wprost przeciwny zamierzonemu. Należy pamiętać o tem, że jąkała, im bardziej chce mówić dobrze, tem więcej jąka się dotąd, dopóki nie nauczy wyobrazić sobie, że może dobrze mówić.

Co do autosugestji, to jest ona bronią obosieczną, która z jednej strony w dużym stopniu przyczynia się do powstawania jąkania, z drugiej jednak strony znakomicie ułatwia nam wyleczenie się z jąkania. Rzecz najważniejsza, to wiedzieć i umieć nią dobrze postugiwać się.

Zagranicą, niektórzy specjaliści tego leczenia mówią, że jąkanie pochodzi (zwłaszcza u starszych, obciążonych fobją) z autosugestji złych i że jąkanie nie może zniknąć jak przez contr-sugestje dobre, metodycznie i naukowo przeprowadzone. Mówią jeszcze, że aby jąkałę wyleczyć, trzeba nauczyć go, wychować i urobić jego wyobraźnię w kierunku niemożliwości jąkania się. Rzecz zrozumiała, że kwestja leczenia ortofonicznego jest tutaj również sprawą ważną.

Wyższość potęgi wyobraźni nad potęgą woli jest w leczeniu jąkania rzeczą bardzo a bardzo ważną.

Gdy u dzieci (nie znających jeszcze obawy przed mową) samą ortofonją otrzymujemy przeważnie zawsze dodatnie wyniki, to znów u star-

(Dokończenie na str. 9-tej).

INFORMATOR PALESTYŃSKI

pod red. Dra D. Hoffmanna

Małżeństwo i rozwód a emigracja

(Dokończenie).

I. Zawarcie małżeństwa w Palestynie. Prawo palestyńskie unormowało odrębnie sprawę małżeństw obywateli palestyńskich i obywateli państw europejskich i amerykańskich. Dla zawarcia małżeństwa Żydów, obywateli palestyńskich oraz Żydów niepalestyńczyków, nie będących jednak obywatelami jednego z państw europejskich lub amerykańskich są kompetentne wyłącznie władze rabinackie żydowskich gmin wyznaniowych. Co się tyczy Żydów obywateli jednego z państw europejskich lub amerykańskich to kompetentne są władze palestyńskie (Civil-Courts). Przy zawieraniu małżeństwa wobec palestyńskich władz państwowych ma być stosowane prawo państwa, którego obywatelem jest mężczyzna. Narzeczeni mają jednak możliwość na zasadzie obopólnego porozumienia zwracać się do władz rabinackich, które stosują oczywiście prawo żydowskie. Małżeństwo takie zawarte wobec rabinatu jest ważne i uznane przez prawo palestyńskie.

II. Rozwód w Palestynie. Dla Żydów obywatele palestyńskich kompetentne są wyłącznie władze rabinackie. Natomiast odnośnie do Żydów, którzy nie są obywatelami palestyńskimi nie są kompetentne do udzielania rozwodu ani palestyńskie władze państwowe ani władze rabinackie. Jeżeli więc małżonkowie nie są obywatelami palestyńskimi nie mogą się, w myśl przepisów prawa palestyńskiego, rozwieść w Palestynie bez względu na to czy małżeństwo zostało zawarte w Palestynie czy poza jej granicami. Sądy palestyńskie uprawnione są jedynie do orzekania tylko tzw. judicial-separation tj. pewnego rodzaju separacji od stołu i

łoża, przyczem jednak stan prawny małżeństwa nie ulega zmianie; ma to przedewszystkiem to znaczenie, że na zasadzie tego rodzaju separacji nie można zawrzeć następnie nowego małżeństwa. Dopiero po uzyskaniu przez imigrantów obywatelstwa palestyńskiego (co jak wiadomo może nastąpić dopiero po 2 latach pobytu w Palestynie) można uzyskać rozwód u władz rabinackich.

Tak wyglądają palestyńskie przepisane przepisy prawa palestyńskiego. Praktyka wyglądała jednak inaczej, zwłaszcza jeżeli chodzi o udzielanie rozwodu Żydom, nie będącym obywatelami palestyńskimi. Między przepisami prawa palestyńskiego a prawem żydowskim zachodzi bowiem sprzeczność: rabinaty są obowiązane do udzielania rozwodu Żydom w określonych przez żydowskie prawo małżeńskie wypadkach i kwestja tej czy innej przynależności państwowej małżonków niema przytem znaczenia. Faktycznie też rabinaty palestyńskie udzielały w wielu wypadkach rozwodów religijnych. W związku z tem ogłosił Rząd Palestyński „przypomnienie“, zamieszczone przez prasę przed kilku tygodniami, w którym zwraca uwagę, na niedopuszczalność rozwodów obywateli obcych z punktu widzenia prawa palestyńskiego. Cały ten stan jest jak widać niezadawalający i powoduje wiele zakłóceń, w szczególności jeśli chodzi o nazwiska rozwiedzionych religijnie małżonków (zachowują nazwiska mężów pomimo rozwodu a nawet pomimo następnego zamążpójścia), ich prawa oraz prawa dzieci, urodzonych w czasie trwania małżeństwa.

Odpowiedzi redakcji

(Zapytania należy kierować do redakcji z zaznaczeniem na kopercie: do Informatora Palestyńskiego).

„M. G. F. 57“ — Również i te osoby, które przesyłają poprzednio kwalifikację podlegają obowiązkowi egzaminu z języka hebrajskiego. Wymagania stawiane obecnie kandydatom odnośnie do wiadomości z hebrajskiego są większe: niezbędna jest dobra znajomość języka.

„K. R. posiadacz drisza“ — Radzimy wyjechać na driszę przed upływem ważności jej. Mamy poważne wątpliwości czy Departament Imigracyjny zgodzi się na wznowienie ważności, w każdym razie ryzykuje Pan i musiałby Pan

być przygotowany na utratę możliwości wyjazdu do Palestyny.

„Staly Czytelnik“, Bielsko — O ile drisza ta jest podpisana przez owego urzędnika (Massarisa) nie może Pani narazie wyjechać pomimo, że śledztwo przeciwko niemu zostanie prawdopodobnie umorzone. Po otrzymaniu wiadomości, że sprawa została definitywnie załatwiona i Konsul Angielski otrzymał instrukcje wizowania paszportów posiadaczy tych driszot zamieścimy odnośną notatkę w „Informatorze Palestyńskim“.

(Reszta odpowiedzi w następnym dodatku).

Jąkanie i jego leczenie

(Dokończenie ze str. 8-mej)

szczyt sama ortofonja, bez specjalnego leczenia psychicznego tylko polepsza a rzadko tylko usuwa jąkanie. Wszystkie ćwiczenia, począwszy od autosugestji świadomej a skończywszy na ćwiczeniach oddechowych są niczem innym jak tylko sposobem praktykowania autosugestji leczniczej.

Co do długości leczenia, to zależy ono od stopnia ciężkości wady, pracy i gorliwości podczas ćwiczeń. Jako minimum należy przyjąć jeden miesiąc, jako maksimum 3 — 4 miesiące leczenia.

Odpowiedzi redakcji

NIEDOŚWIADCZONA MEZATKA. 1) Do pierwszego dnia ostatniego perjodu dolicza się 7 dni i od tej daty odlicza się 3 miesiące. W ten sposób otrzymuje się w przybliżeniu dzień porodu. 2) Wskazane codzienne, ale niezbyt dalekie spacerować. 3) Dieta zwyczajna z wystrzeganiem się ciężkiej, strawnych potraw (kapusty, świeżego chleba, smażonych potraw). 4) Raz lub dwa razy w tygodniu ciepła kąpiel (35 stopni Cels.). 5) Na łamach dziennika trudno o tem pisać. Wskazana konsultacja lekarza - seksuologa.

SPUCHLIWIZNA. Najlepsze wyniki daje nagrzewa

nie rąk i nóg przy pomocy diatermii. Co do nagrołków — to plaster salicylowy lub kwas salicylowy w kołodzum (za receptą lekarza) usuwa je z łatwością.

II. H. KRAKÓW. 1) Spirytus kamforowy nie może tu napewno pomóc; należałoby raczej przypuścić, że zaszkodzi. 2) Nieszkodliwe. 3) Często przy czyną bywa wyczerpanie, fizyczne i nerwowe. 4) Proszę nacierać skórę głowy codziennie spirytusem salicylowym. Dobre wyniki daje również naświetlanie skóry głowy lampą kwarcową.

ZYWO ZAINTERESOWANY. 1) Niema tu mowy o pomylce: 10 do 20 procentowy roztwór. 2) Tylko kilka kropel. 3) Najlepiej odpowiednią strzykawką, którą Pan dostanie w każdej aptece. 4) Przemyć w alkoholu. 5) Nieszkodliwe.

MMOZA. 1) Odpowiedzi udzielić może tylko ginekolog po dokładnym, natocznym zbadaniu; na odległość jest to niemożliwe. 2) Tylko odpowiednio dobrana gimnastyka i obcisły napierśnik.

P. D. CHWAT. Nie możemy radzić na odległość, zwłaszcza przy dolegliwościach sercowych. Tylko lekarz, obznajomiony dokładnie ze stanem zdrowia Pańskiego i to nie na podstawie opisu, może tu pomóc.

BLADY. Kilka naświetleń lampą kwarcową przyniesie Panu pożądaną zmianę.

NIEPORADNA. Medycyna nie zna niestety innego środka prócz — pudru.

WDZIĘCZNA ELZET. Bez obejrzenia nie można niczego doradzać.

(Reszta odpowiedzi w następnym dodatku).

Drobne informacje palestyńskie

Radjo palestyńskie. Nowootwarta stacja nadawcza w Palestynie znajduje się w odległości około 15 km. od Jeruzolimy. Położoną jest na wzgórzu o wysokości 2250 stóp we wsi arabskiej Ramallah. Stacja dysponuje 20 kilowatami i nadaje na fali 449,1 m. Przypuszczalnie przybędzie później druga stacja nadawcza, która będzie wysyłać na fali 307 m. Dostawcą prądu jest elektrownia jerozolimska. Ze względu na niewielką siłę nadawczą stacji palestyńskiej będzie ona głównie odpowiadała potrzebom radiosłuchaczy palestyńskich, przyezem nie należy się prawdopodobnie spodziewać dobrego odbioru zamorskiego. Koszta budowy wynosiły około 35 tys. £. P. Stacja będzie nadawać przez 5 godzin dziennie, z tego 2 godziny poświęcone będą transmisjom zagranicznym, w pierwszym rzędzie egipskim. Kierownikiem „godziny hebrajskiej“ zamianowany został recenzent teatralny „Dawaru“ Eleaser Lubrany, kierownikiem muzycznym Karol Salomon, dyrygent orkiestry jerozolimskiej i członek Wydziału muzycznego przy Uniwersytecie Hebrajskim.

Biuro informacyjne dla lekarzy. Oddział jerozolimski Towarzystwa lekarzy żydowskich utworzył w Jeruzolimie biuro informacyjne dla lekarzy, nowoprzybyłych do Palestyny. Mieści się ono przy Jaffa Road w mieszkaniu Dr. Druyana i jest czynne w niedziele, wtorki i czwartki od godz. 12—1.

Zwolnienia celne od surowców dla przemysłu papierniczego i szklanego. Niektóre surowce dla tych przemysłów zostały ostatnio zwolnione z przywozowych opłat celnych. O ile chodzi o przemysł papierniczy to zwolnienia objęły odpadki papierowe, celulozę, masę drzewną, klej zwierzęcy, kazeinę i glinę porcelanową. Co się tyczy przemysłu szklanego to zwolniony od ceł został przywóz bloków ogniotrwałych o rozmiarach co najmniej 40x30x30 cm, cegły ogniotrwałe, piasek, siarczek sodu, lakier litograficzny, diamenty do szlifowania szkła, odpadki metalowe, szmelc żelazny, mosiężny, miedziany, i cynowy służące do regeneracji metali.

Utrudnienia przy przydzielaniu „driszot“. Jak donosi „Haboker“ Oddział Departamentu Imigracyjnego Rządu Palestyńskiego w Haifie udzielił w ostatnich tygodniach odmownej odpowiedzi na szereg podań krewnych, starających się o tzw. drisza.

Rozwój uzdrowiska w Tyberjas. Wedle doniesień prasy palestyńskiej ukończono w ostatnim czasie w Tyberjas szereg prac o doniosłym znaczeniu dla dalszego rozwoju tego uzdrowiska. Dość wspomnieć, że w miejsce znanych dotychczas 3 źródeł odkryto dalszych 14 źródeł, które łącznie wydają dziennie 1 milion 600 tysięcy litrów wody. Z uwagi na zawartość mineralną nowo odkrytych wzgl. nowourządzonych źródeł, zawierających m. i. żelazo, siarkę, i sól umożliwione będzie rozszerzenie zakresu działalności uzdrowiska również na choroby gardła i dróg oddechowych. Niezależnie od znaczenia Tyberjas jako uzdrowiska otwierają się perspektywy powstania w miejscowości eksploatacji soli dla celów przemysłowych.

Instrukcje w sprawie egzaminów z hebrajskiego. Biuro Palestyńskie w Krakowie wysłało organizacjom, stowarzyszeniom młodzieży i t. d. szczegółowe instrukcje drukowane w sprawie obowiązku egzaminu z języka hebrajskiego, któremu podlegają emigranci na certyfikaty Agencji Żydowskiej.

Związek b. żołnierzy armji angielskiej. W Haifie powstał ostatnio związek b. żydowskich żołnierzy, którzy walczyli w szeregach armji angielskiej. Rząd Palestyński przydzielił związkowi grunty, na których powstanie dzielnica domów uczestników pod nazwą „Szhunat Allenby“.

Potrzebni kwalifikowani kotlarze. Kotlarze samodzielni, o dłuższej praktyce zawodowej mogą zgłaszać się do Krajowego Biura Palestyńskiego w Krakowie ul. Dietla 107, celem rejestracji. Wedle informacji otrzymanych przez to biuro istnieje zapotrzebowanie na odnośnych fachowców w Palestynie.

Ostatnie wiadomości sportowe

Program II. Makkabjadyzimowej

Program drugich igrzysk zimowych Makabi w Banskiej Bystricy, które jak wiadomo odbędą się w dniach 18 — 24 lutego, przedstawia się nast.:

18-go uroczyste otwarcie, narciarski bieg sztafetowy 4 x 10 km, zawody łyżwiarskie, wieczorem turniej hokejowy.

19-go rano zawody łyżwiarskie, narciarski bieg sztafetowy pań i panów, popołudniu zawody saneczkarskie, wieczorem turniej hokejowy.

20-go zawody w jeździe figurowej na lodzie, slalom narciarski dla pań i panów.

21-go biegi narciarskie pań i panów dalszy ciąg turnieju hokejowego.

22-go wieczorem turniej hokejowy.

23-go rano zawody łyżwiarskie, popołudniu skoki narciarskie, wieczorem finał turnieju hokejowego.

24-go rano końcowe zawody narciarskie, wieczorem uroczyste zakończenie igrzysk połączone z ogłoszeniem wyników i rozdaniem nagród.

OBRADY PIŁKARZY KRAKOWA

W Krakowie odbyła się onegdaj konferencja klubów okręgu krakowskiego, celem omówienia wniosków na walne zebranie K. O. Z. P. N. i opracowania wytycznych dla delegatów na walne zebranie PZPN. Zebrani wypowiedzieli się za utrzymaniem karencji, a przeciw antynomji sędziów z tą powrawką, aby okręgowe związki piłki nożnej nie wybierały zarządów OKS. Następnie delegaci klubów wypowiedzieli się przeciwko zawieszeniu mistrzostw okręgowych. Sprawę ustosunkowania się do projektów PZPN w sprawie utworzenia lig okręgowych powierzono do opracowania specjalnej komisji KOZPN, która ma się również zająć sprawą wprowadzenia legitymacji z fotografiami dla graczy, celem zwiększenia dyscypliny sportowej. Wreszcie omawiano wniosek o antynestję graczy KZOPN, poczem postanowiono sprawę tę przekazać nadzwyczajnemu walnemu zebraniu KOZPN, które odbyć się ma w marcu lub kwietniu z okazji jubileuszu 15-lecia Krakowskiego Związku Okręgowego.

MECZ BOKSERSKI WISŁA — POLICYJNY K. S. KATOWICE 9-7.

Mecz powyższy rozegrany w dniu wczorajszym pomiędzy powyższymi drużynami zakończył się zasłużonym zwycięstwem Wisły. Walki ciekawe stały na wcale dobrym poziomie. Wyniki poszczególnych walk były następujące:

W wadze muszej Pawlica (P) zwycięża na punkty Juszczyka (W) Kogucia Lip (P) — Bałucki (W) wygrywa w. o. naskutek nadwagi Ślązaka. W towarzyskim spotkaniu wygrywa Lip przez k. o. w pierwszej rundzie. W piórkowej Nowakowski (P) pokonuje Grelę (W) Waga lekka Mieczysławski (W) po ładnej walce wygrywa z Bednorzem (P) przez k. o. W pół średniej Moszkowski (W) remisuje z Wiechulą (P). W średniej Karol (W) wygrywa z Ghurskim (P) W drugiej walce średniej Żbik (W) wygrywa przez k. o. z Bojańskim (P). W półciężkiej Makosz (P) pokonuje łatwo na punkty Zienkiewicza (W). Sędziował w ringu p. Turecki dobrze, na punkty Bogdanowicz, Kreuzwrit z Krakowa i Kulik ze Śląska. Publiczności około 700 osób.

POCZTOWE PRZYSPOBIENIA WOJSKOWE WARSZAWY I KRAKOWA W GRACH SPORTOWYCH

Warszawa P. P. W. — Kraków P. P. W. Koszykówka męska: 26:8 (18:3). Siatkówka (W) — (K) 0:2 3:15 i 9:15. Trójki, siatkówka (W) — (K) 2:0 15:8 i 15:3, oraz drugie spotkanie (K) — (W) 2:1 15:2, 1:15 i 15:7. Mikst: Kraków Albertówna, Klein — Warszawa: Popielówna Kacela 1:2 (15:13, 13:15 i 14:16). Zawody powyższe rozegrane w dniu wczorajszym na hali W. F. cieszyły się licznym zainteresowaniem „Pocztowców”.

PRZED WYJAZDEM PIŁKARZY POGON: DO PALESTYNY.

Pertraktacje w sprawie wyjazdu drużyny piłkarskiej Pogoni do Palestyny, Syrii i Egiptu, dobiegają końca. W chwili obecnej chodzi jedynie o uzgodnienie wysokości odszkodowania pieniężnego. Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa porozumienie zostanie osiągnięte, tak, że piłkarze Pogoni już w najbliższych tygodniach będą mogli wyruszyć w drogę. Pogoń nawiązała pertraktacje z klubami sportowymi w Stambule, celem ew. rozegrania tam jednego meczu w drodze powrotnej z Palestyny.

Włosi muszą rozpocząć ofensywę w obawie przed deszczami

Warszawa 5. 1. Na zasadzie wiadomości z różnych źródeł PAT podaje następujący komunikat o położeniu na frontach Abisynji.

Urządowy komunikat włoski donosi o ożywionej akcji wywiadowczej na froncie północnym na odcinku Tembienu i na południow-wschód od Makalle. Oddziały włoskie w wielu miejscach ścierały się z Abisyńczykami. W walkach tych poległo 6 Włochów i 2 Aska-rysów.

Według wiadomości ze źródeł angielskich wojska abisyńskie, z którymi miały dziś do czynienia stráže przednie i patroile włoskie należą do trzech grup armji abisyńskiej: jedna z nich, to dobrze wyekwipowana armja ministra wojny Rasa Mulugueta, posuwa się naprzód ku Makale od południa, dwie inne to armja Rasa Sejuma i Rasa Kassy usiłują o dzachod ui północno - zachodu rozszerzyć teren zajęty w prowincjach Tembien i Scire, zagrażając linjom komunikacyjnym włoskim.

O operacjach wojennych na froncie południowym nie było dziś żadnych wiadomości.

Wszystkie źródła wraz z urzędowym komunikatem włoskim notują ożywioną działalność lotników włoskich na wszystkich odcinkach frontu. Samoloty włoskie według informacji ze źródeł angielskich — bombardowały dziś miejscowość Kafta w prowincji Wolkait w północno - zachodnim kącie Abisynji. Wojownicy abisyńscy z plemienia Kaf-

ta powitali lotników ogniem, wywołując pożar na jednym z samolotów, który w płomieniach spadł na ziemię. Również około Daggaburu samoloty włoskie dokonywały dzisiaj licznych wywiadów i ataków, bombardując ambulans Czerwonego Krzyża egipskiego i gdzie nie spowodowały żadnych ofiar w ludziach, a także lazaret amerykańskiego Czerwonego Krzyża, gdzie poraniono wielu znajdujących się tam chorych. Według wiadomości ze źródeł francuskich, departament stanu Ameryki Północnej nie stwierdził dotychczas urzędowo, czy pod Daggabur znajdował się istotnie szpital amerykański. Źródła włoskie potwierdzają wiadomość o ataku samolotów na Kaftę i strącenie jednego z samolotów włoskich. Poległ przytem, obserwator i pilot włoski.

Źródła włoskie donoszą także o ataku lotniczym na Abisyńczyków pomiędzy Socota i Selo. Bombardowanie powstrzymało pochód wojsk abisyńskich w kierunku pozycji włoskich.

Źródła angielskie stwierdzają, że wyteżona akcja lotników włoskich pod Daggabur dowodzi, iż należy spodziewać się ofensywy wojsk gen. Grazziani'ego, gdyż deszcze w Somali już rozpoczęły się i Włosi muszą rozpocząć szybko operacje, aby nie ugrzęzła w błotach.

—o—o—o—

Barbarzyństwo przeciwko barbarzyństwu

Rzym 5. 1. PAT. Zbliżony do szefa rządu „Popolo d'Italia” ogłasza artykuł, w którym stwierdza, że Abisyńczycy oddawna nadużywali znaku Czerwonego Krzyża dla maskowania namiotów, karabinów maszynowych oraz składów naboju dum - dum. Dziennik przypomina, że sierżant pilot Birago zmarł od kuli eksplodującej. Ostatnio świat cywilizowany, występujący w obronie Negusa, do wiedział się, iż Abisyńczycy mordują i kaleczą jeńców oraz ścinają im głowy. Bandyci i zbrodniarze abisyńscy z dumą zawieszają

na swej broni ohydnie okaleczone członki ludzkie jako trofea wojenne. W krajach, kroczących na czele cywilizacji, zbrodnie szczególnie dzikie i nieludzkie są surowo karane przez prawo, występujące w obronie cywilizacji. Niewolnicza Etopja, która morduje jeńców i ścina im głowy, stawia się poza nawiasem prawa ludzkiego oraz konwencji międzynarodowych, to też traktowana będzie tak, jak na to zasługuje, aby barbarzyństwo zniknęło raz na zawsze z powierzchni ziemi.

Wawel przegrał z Makkabi w Warszawie

W gmachu teatru Nowości rozegrany został w niedzielę mecz boskierski pomiędzy krakowskim Wawelem a warszawską Makkabi, zakończony zwycięstwem drużyny warszawskiej w stosunku 10:6. Mecz stał na niskim poziomie. Wynik meczu był niewątpliwie sprawiedliwy, chociaż orzeczenia sędziów pozostawiały dużo do życzenia. Najpiękniejszą walkę stoczyli w walce lekkiej Rosenthalum i Chrostek.

W wadze muszej Jakubowicz (M) wygrał przez techniczny KO w trzeciej rundzie z „Jerzym”.

W koguciej Rundsteinowi (M) przyznano niesłusznie zwycięstwo nad Szczurkiem. Wynik remisowy byłby bardziej sprawiedliwym miernikiem sił.

W półśredniej Frodys pokonał Jodłowski. W średniej Kołonko (W) w ładnym stylu wygrał z Fuksem. W półciężkiej Neudingowi przyznano remis z Pieniążkiem. W ciężkiej Steineisen (M) zremisował ze Stankiewiczem. Tym razem remis krzywdzi Steineisena. Sędziował w ringu p. Sachnowski. Na punkty pp. Moskal i Zylberman. Widzów przeszło 2.000.

Łięstwa porozumienie zostanie osiągnięte, tak, że piłkarze Pogoni już w najbliższych tygodniach będą mogli wyruszyć w drogę. Pogoń nawiązała pertraktacje z klubami sportowymi w Stambule, celem ew. rozegrania tam jednego meczu w drodze powrotnej z Palestyny.

PONOWNA PORAŻKA WIEDEŃSKIEGO HAKOAHU.

Drużyna piłkarska wiedeńskiego Hakoahu rozegrała spotkanie w Ales z miejscową drużyną Olympique. Wiedeńczycy zeszli z boiska pokonani w stosunku 8:3. Gospodarze mieli znaczną przewagę i już do przerwy prowadzili 4:0. Na zawodach było obecnych zaledwie 3.000 widzów.

VINSON I LEE MISTRZAMI ŁYŻWIARSKIMI U. S. A.

W nowojorskim Madison Square Garden odbyły si ę mistrzostwa Stanów Zjednoczonych w jeździe figurowej na lodzie. W konkurencji pan-

pierwsze miejsce bez konkurencji zajęła znana już na arenie międzynarodowej Maribel Vinson, w konkurencji panów rewelacją stanowił 16-letni Robert Lee, który poraz pierwszy zdobył tytuł mistrzowski.

HOKEIŚCI SPARTY ZWYCIĘŻAJĄ SLAVIĘ

W Pradze odbył się mecz hokejowy dwóch najsilniejszych w chwili obecnej po L. T. C. drużyn Sparty i Slavji, zakończony wysokocyfrowym zwycięstwem Sparty w stosunku 7:1.

SKOCZNIE - MAMUTY W NORWEGJI

Państwa skandynawskie przeciwne były doniedawna narciarskim skoczniom - obrzymom. Niemniej obecnie powstała w Norwegji w pobliżu Hamar wielka skocznia, pozwalająca na dokonywanie skoków 100-metrowej długości. Na nowej wielkiej skoczni w Norwegji w Narkollen odbył się w tych dniach konkurs skoków, na którym zawodnik Kleppen uzyskał skok 74,5 m.

Niemcy odczuły policzek wymierzony im przez Roosevelta

Berlin. 4. 1. PAT. Orędzie prezydenta Roosevelta, odczytane na otwarciu kongresu w Waszyngtonie wywołało niezwykle silne wrażenie w kołach berlińskich. Uznaje się tu w całej pełni doniosłość ostrzeżenia, jakie szef rządu amerykańskiego rzucił pod adresem Europy. Tem niemniej ze strony niemieckiej podnoszą ostro zastrzeżenia przeciwko pewnym oświadczeniom prezydenta, które przyjęte zostały w Berlinie jako aluzje do Niemiec.

Urzędowe niemieckie Biuro Informacyjne zauważa, że widocznie chęć obrony przed zarzutem dyktatury, stawianym mu przez opozycję, skłoniła Roosevelta do tak ostrych uwag o „autokratkach zagranicą“.

Publicysta Scheffer pisze na łamach „Berliner Tageblatt“ z ironją, że prezydent amerykański poszedł drogą bardzo wygodną,

dzieląc świat na złych i dobrych, czarnych i białych, przyczem oczywiście Niemcy zaliczone zostały do czarnych. Jaka szkoda, że z tak wysokiego piedestału przemawia się w formie tak ogólnikowej i że Roosevelt nie podał żadnego środka praktycznego rozwiązania zagadnień, uznawanych przez niego za mego, ograniczając się tylko do zalecania cierpliwości.

„Boersen Ztg.“ nazywa Roosevelta „następcą Wilsona“, który chciał być nauczycielem świata. Niemcy zawiodły się na programie Wilsona i dlatego ustosunkowują się sceptycznie do wielkich ideałów, jakie głosi obecnie Roosevelt.

„Deutsche Allg. Ztg.“ oświadcza: nie chcemy prezydentowi St. Zjednoczonych odpowiadać przedstawieniem rachunku wzajemnego.

Roosevelt zrywa węzły między Ameryką a resztą świata

Paryż. 4. 1. PAT. Przemówienie prezydenta Roosevelta odbiło się silnym echem we francuskich kołach politycznych, które z wielkim zainteresowaniem oczekiwały na określenie stanowiska Stanów Zjednoczonych w sprawie tak blisko związanych z zagadnieniem sankcyj ekonomicznych. W kołach prasowych można zauważyć nutę rozczarowania. Niektórzy interpretują przemówienie Roosevelta jako oznakę uchylenia się St. Zjednoczonych od współpracy z Ligą Narodów i zaakcentowanie rozdziału między Ameryką i Europą.

Prasa rozważa ewentualne oddźwięki zdeklarowanej w ten sposób neutralności amerykańskiej nie tylko w związku z konfliktem włosko - abisyńskim, lecz również pod kątem widzenia ogólnych następstw jakie dla Europy pociągnie za sobą tak bezwzględne ujmowanie tej kwestji. W tych warunkach, jak podkreśla „Le Temps“ nie tylko nie można spodziewać się interwencji Stanów Zjednoczonych w taki sposób, jak to miało miejsce w czasie wielkiej wojny, lecz nawet zgodnie z duchem ustawy o neutralności państwa broniące swej niezależności nie będą mogły liczyć tak

samo zresztą jak i strona napastująca na dostawy z Ameryki surowców i sprzętu wojennego. Fakt ten może zasadniczo zmienić warunki wszelkiej wojny zarówno ofensywnej jak i defensywnej i doprowadzi do tego, że wszystkie narody będą zmuszone do przeprowadzenia takiej organizacji przemysłu, by w razie potrzeby móc obejść się bez produktów amerykańskich. Będzie to więc potężny bodziec w kierunku autarkji. Drugim skutkiem decyzji amerykańskiej może być ożywienie stosunków handlowych z państwami produkującymi surowce a mianowicie z Rosją sowiecką.

„Paris Midi“ pisze, że prezydent Roosevelt pragnie zahamować wojnę sprzeciwiając się przeprowadzeniu rozróżnienia między napastnikiem a jego ofiarą. Pragnąc doprowadzić do blokady, rząd amerykański wywołuje w rezultacie autarkję i zrywa węzły, łączące jeszcze Amerykę z resztą świata.

Zdaniem „L'Intransigeant“ polityka systematycznego osamotnienia nie jest koniecznym skutkiem polityki pokojowej. Decyzja amerykańska przyniesie poważny uszczerbek ideałowi solidarności międzynarodowej.

Znowu bombardowanie ambulansu Czerwonego Krzyża

Addis Abeba. 4. 1. PAT. Rząd abisyński komunikuje: ambulans Czerwonego Krzyża egipskiego był dziś zrana bombardowany i ostrzeliwany z karabinów maszynowych pod Daggahbur przez Włochów. Ambulans jest zniszczony. Ofiar w ludziach niema.

Straszne szczegóły bombardowania

Addis Abeba, 4. 1. PAT. Brown, przedstawiciel międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Abisynji przesłał do Genewy depeszę, w której donosi, że Włosi zrzucili 100 bomb zapalających na ambulans szwedzki, lecz jak sądzą, nie rzucono żadnej bomby gazowej. Eskorta złożona z 6-ciu żołnierzy abisyńskich przydzielona do ambulansu, znajdowała się w odległości mil angielskiej od ambulansu w chwili bombardowania. Ambulans był rozlokowany w Melkadakata w odległości 50 mil angielskich od Dolo od 21 grudnia. Brown dodaje, że Lundstrom zmarł z ran od bomby, miał strzaskaną szczękę i wyrwany język.

Raport szwedzki

Sztokholm. 4. 1. PAT. Szwedzka Agencja Telegraficzna donosi: Poseł W. Brytanji w

Addis Abebie, który na życzenie rządu szwedzkiego podjął dochodzenie o okolicznościach zbombardowania ambulansu szwedzkiego Czerwonego Krzyża w Abisynji, nadesłał pierwszy raport, zawierający wiadomości oparte na depeszy Rasa Desta. Raport, — zdając sprawę z faktów już znanych, brzmiał, jak następuje: samoloty włoskie nieraz unosily się nad ambulansem, który nosił oznaki umowne międzynarodowego Czerwonego Krzyża, nie atakując go. Jednakże dnia 30 grudnia o godz. 7 m. 15 zrana 12 samolotów włoskich rozpoczęło nagle z wysokości 300 metrów bombardowanie bombami wybuchowymi, bombami gazowymi i ogniem z karabinów maszynowych. Szwedzki minister spr. zagranicznych przed powzięciem ostatecznej opinii o tem bombardowaniu oczekuje wiadomości od konsula szwedzkiego w Addis Abebie, który zbierze informacje od członków misji Czerwonego Krzyża szwedzkiego.

Ostra odprawa Włochom

Addis Abeba, 4. 1. PAT. W odpowiedzi na komunikat włoski, donoszący o tem, że ostatnie bombardowanie było karą za ścięcie głowy por. pilotowi włoskiemu Tito, ogłoszono urzędowo komunikat abisyński, w którym powie-

dziano, co następuje: Abisyńczycy uważają, że krytyka ich metod obrony ze strony napastnika, który nie szanuje żadnego prawa narodów, jest zupełnie nie na miejscu. Abisyńczycy sądzą, że mają prawo atakowania i unieszkodliwiania z pomocą swych pierwotnych środków walki, włóczy i nieczna, lotnika, który ostrzeliwuje ich przed i po lądowaniu z karabinu maszynowego. W stosunku do wroga, który nie cofa się przed użyciem bomb z gazami trującymi wobec ambulansu sanitarnego i kilkakrotnie ostrzeliwuje placówki sanitarne z karabinu maszynowego, Abisyńczycy mają zupełnie wolną rękę. Wszelkie pretensje byłyby zrozumiałe dopiero wówczas, gdyby Abisyńczycy, a nie Włosi byli napastnikami.

Addis Abeba 4. 1. PAT. Abisyński komunikat oficjalny donosi, że 6 samolotów włoskich bombardowało wioskę Amba Birkuta w rejonie Wodkait. Jak donoszą, odbyło się bez ofiar, poatem samoloty włoskie dokonały zwiadów nad miejscowością Korem.

Londyn 4. 1. PAT. Reuter donosi z Port - Saidu że w ciągu ostatniego tygodnia minął Kanał Sueski szereg statków włoskich udających się do Afryki wschodniej z ponad 5.000 żołnierzy na pokładzie.

Włochy zakupują statek cysternę

Londyn. 4. 1. PAT. Reuter donosi z Beaumont w Stanie Teksas, że przybyła tam grupa Włochów i zawarła umowę o nabycie statku - cysterny dla nafty. Grupa prowadzi rokowania o nabycie jeszcze 3 takich cystern dla wyeksportowania ich z naftą do Włoch.

Hitlerowcy gdańscy wyrażają ubolewanie

Gdańsk, 4. 1. PAT. W związku z zerwaniem chorągwi polskiej z mieszkania urzędnika komisariatu generalnego R. P. w Gdańsku w dn. 11 listopada ub. r. oraz wobec szeregu wypadków napaści na Polaków lub obywateli polskich na terenie Wolnego Miasta przez członków partji narodowo-socjalistycznej za niepodważanie sztandarów partyjnych, zgłosili się w dn. 4 bm. u komisarza generalnego R. P. w Gdańsku min. Papee, radca senatu Hirschfeld, z ramienia senatu gdańskiego oraz sekretarz generalny stronnictwa narodowo-socjalistycznego w Gdańsku Marcyan, jako przedstawiciele partji narodowo-socjalistycznej Panowie ci wyrazili ubolewanie spowodu zaszyłych wypadków i oświadczyli, że winni zostali pociągnięci do surowej odpowiedzialności, jak również, że wydane zostały ostatnio zarządzenia, jako środki zapobiegawcze przeciw powtórzeniu się podobnych wypadków.

Ponadto na ręce min. Papee złożone zostało oświadczenie, które głosi, iż tego rodzaju wypadki nie leżą ani w interesie, ani w intencji władz gdańskich, czy też partyjnych i że wypadki te spotkały się z kategorycznym potępieniem z ich strony.

Zmiana gabinetu w Rumunii

Bukareszt. 4. 1. PAT. We wszystkich kołach opozycyjnych utrzymuje się nadal przekonanie, iż obecny rząd ustąpi jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca. W sprawie składu przyszłego rządu mówi się o malej koncentracji pod przewodnictwem b. premjera Miromnescu, który nie należy obecnie do żadnej partji politycznej, z udziałem b. premjera Vaide Voievoda oraz ewentualnie min. Titulescu.

Zadajcie wszędzie Nowego Dziennika

Kronika krakowska

—o—

KONFERENCJA POSŁÓW I SENATORÓW KRAKOWSKICH

(or) Na Ratuszu krakowskim odbyła się wczoraj konferencja posłów i senatorów krakowskich. Obrady toczyły się pod przewodnictwem wicemarszałka Senatu dra Kwaśniewskiego. Omawiane były aktualne sprawy ziemi krakowskiej.

SJONISTYCZNY KLUB TOWARZYSKI

We środę dnia 8. bm. o godz. 8.15 (punkt.) w lokalu wł. Grodzka 71 odbędzie się odczyt p. Prof. Dr. Blattberga, jako referat do ref. Tow. F. Bernsteina z Holandji. Wstęp dla członków i wprowadzonych gości.

DZIS WIECZÓR JÓZEFA KAMENA

Najznakomitszy aktor żydowski Józef Kamen wystąpi w Krakowie dziś w niedzielę, 5 bm. o godz. 9 wstęp w sali Zyd. Domu Ak. Przemyska 3. W programie najcenniejsze utwory z literatury europejskiej i żydowskiej. Bilety do nabycia w sekretarjacie „Poalej-Sjon“, Starowiślna 89, przez cały dzień.

ODCZYT O ŚWIATOWYM KONGRESIE LEKARZY ŻYDOWSKICH

W poniedziałek, 6 bm. wygłosi generalny sekretarz Tozu Dr. Wulman (Warszawa) w lokalu stow. „Solidarność“, Gertrudy 7, referat na temat „Światowy Kongres Lekarzy Żydowskich

w Palestynie“. Początek o godzinie 11.30 przedpołudniem

NOWA WYSTAWA W PALACU SZTUKI

Dziś o godz. 12-tej w południe odbędzie się w Pałacu Sztuki przy Placu Szczepańskim otwarcie wystawy styczniowej.

Na inaugurację 1936 r. przygotowała Dyrekcja ekspozycję dzieł Stanisława Żukowskiego i Marjana Mokwy. Następnie idzie wystawa bieżąca obejmująca 30 artystów malarzy krakowskich, z Wadowic, Bielska i Lwowa, a dopełniają wystawy dzieła zakupione i przeznaczone do rozłosowania między członków, posiadaczy akcji Towarzystwa. Dzieł tych jest przeszło siedemdziesiąt, a są to prace o bardzo wysokim poziomie artystycznym. Losowanie odbędzie się w drugiej połowie stycznia br.

NA CO LUDZIE CHORUJĄ W KRAKOWIE?

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Krakowie zgłoszono w ciągu ubiegłego tygodnia następujące choroby zakaźne: błonica 8 wypadków, płońca 10, odra 38, krztusiec 12, róża 1.

OKRADLI PROFESORA UNIwersYTETU

(or) Wczoraj w południe zakradli się złodzieje do mieszkania Zygmunta Mysłakowskiego, profesora U. J., zam. przy ul. Basztowej 3, i skradli futro damskie i garderobę męską wartości 1.500 zł. Jak niebawem ustalono, kradzieży tej dokonali 21-letni Józef Zieliński, zam. przy ul. Biskupiej 8, i 20-letni Marjan Jędras, zam. przy ul. Kasztelańskiej 35. Zostali oni przytrzymani.

Kahał krakowski protestuje przeciw projektowi Rady ustawodawczej

Na odbytem wczoraj wieczorem posiedzeniu Rady krakowskiej Gminy żydowskiej, radca dr. Ignacy Schwarzbart przedłożył imieniem klubów: sjonistycznego, Mizrahi, Agudy, Charajdim i postępowych, reprezentujących ogółem 24 radnych na łączną liczbę 25 radnych, poniższą rezolucję protestacyjną:

1) Z rozgoryczeniem i przykrością dowiaduje się Rada i Zarząd Gminy Żydowskiej miasta Krakowa, że Angielska Władza Mandatowa przy stepuje do realizacji Rady Ustawodawczej w Palestynie. Właśnie obecnie, gdy życie i byt Żydów podważany i niszczone jest w szeregu krajów, właśnie obecnie, gdy stoimy w obliczu gnębienia i wygnania Żydów z Niemiec i gdy zachowane są pozycje skupień żydowskich w Europie wschodniej, właśnie teraz angielska władza mandatowa podejmuje próbę, która może wpłynąć hamująco na normalny rozwój narodowego dzieła odbudowy żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Rozgoryczenie Żydostwa jest tem większe, ile że właśnie wyteżona praca żydowska i kapitał żydowski, energia i zapał żydowski w ostatnich latach przyczyniły się do wspaniałego rozkwitu Palestyny i do przygotowania kraju dla masowej imigracji i ku pożytkowi całej ludności Palestyny.

Rada i Zarząd Gminy Żydowskiej miasta Krakowa dopatrują się w tem posunięciu Władzy Mandatowej uciążliwej sprzeczności z duchem mandatu, w myśl którego Palestyna i jej odbudowa nie jest sprawą tylko współczesnych jej mieszkańców, ale sprawą całego narodu żydowskiego na świecie, gdyż jemu zostało w deklaracji Balfoura i w uroczystym akcie międzynarodowym, jakim jest mandat, dane zobowiązanie pomocy przy odbudowie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Wyposażenie w kompetencje ustawodawcze warstw ludności palestyńskiej, które jawnie zwalczają mandat, jest sprzeczne z tym mandatem. W takich warunkach Rada Ustawodawcza może się stać źródłem antagonizmów i zatargów między oboma narodami w Palestynie, zamiast instytucją pokoju i zgody.

Prawo narodu żydowskiego do powrotu do Erec Izrael i zbudowania tam swojej przyszłości jest wieczne i nieprzedawnione i żadna siła nie jest w stanie złamać tej woli narodu żydowskiego.

Rada i Zarząd Gminy Żydowskiej w Krakowie podnoszą protest przeciw wprowadzeniu w życie w obecnej chwili Rady Ustawodawczej dla Palestyny i uroczystie deklarują pełną siłą solidarności z negatywnym stanowiskiem całego jiszuwu w Palestynie i Agencji Żydowskiej w tej sprawie.

Wszystkimi siłami popierać będziemy dalszą walkę przeciw zamierzonej krzywdzie, ze wzmożoną energią kontynuować będziemy pracę i ofiary dla funduszów odbudowy celem urzeczywistnienia Żydowskiej Siedziby Narodowej w Palestynie.

2) Rada Gminy Żydowskiej miasta Krakowa uchwała powyższy protest przesłać Władzy Mandatowej.

Radca Schwarzbart poparł wniosek o uchwalenie tej rezolucji dłuższym, rzeczowym wywodem, w którym przedstawił prawo narodu żydowskiego do Palestyny, zatwierdzone historyczną uchwałą z San Remo, oraz wspaniałą dorobek jiszuwu na ziemi naszych praocjów.

Po demagogicznym wystąpieniu radcy bundowskiego Dra Schreibera, który skorzystał ze sposobności, by „rozprawić się“ z sjonizmem, wniosek powyższy został uchwalony wszystkimi głosami przeciw głosowi Dra Schreibera.

„Co kupuje cały kraj? ... Mydło z pralką Kollontay“

KSIEGOWOŚCI;
SIENOGRAFJI;
MASZYNOPIŚMA;
KALIGRAFJI,
ect.,

nauczy się bezwzględnie każdy w uczelni FEINBERGA STAROWIŚLNA 28. Najlepsze wyniki zapewnione. 6251kr

JASNOWIDZ Professor Handu ze swoim cudownie — jasnowidzącym Medjum Lido, zapraszają wszystkich interesujących się przyszłością, by w celu dokładnego opracowania horoskopów życiowych w kierunkach; loterii — miłości — kradzieży, oraz rozwiązywania najbardziej zawitych spraw życiowych, zechcieli podać dokładny adres, datę urodzenia, nadsyłając jednocześnie kilka swoich włosów w celu ściągnięcia fluidów, chcąc każdego szarego człowieka wprowadzić w nowy świat — na właściwe szczęśliwe tory życia. Ściągnięcie fluidów medialno - astralnych — pociąga za sobą dość znaczne koszty, wskazanem więc jest, by każdy nadesłał 1.50 złotego znaczkami na koszty korespondencji. Za horoskopy pobieram opłaty. Professor HANDU, Kraków, Długa 27.

6821kr

TAPICER kwalifikowany poszukuje pracy u prywatnych klientów. Maj, Kraków, Miodowa 21. 6882kr

MASZYNA do szycia, kryta mało używana o kazyjnie do sprzedania. Zgłoszenia Kraków, Skrytka pocztowa 135. 4513g

ALBUMÓW najtańsza wytwórnia oraz różnego rodzaju PAMIĄTEK ZAKOPIANSKICH W. WOLFGANG — KRAKÓW, Starowiślna 6609kr Ogl. Stattera Rynek 8

ZAKOPANE pensjonat „JANUSZEK“ F. STORCHOWEJ, ul. Chałubińskiego, tel. 1772, poleca słoneczne dobrze umeblowane pokoje z wykwiutnym rytualnym utrzymaniem po cenach b. niskich. Doborowe towarzystwo. Pełny komfort Radjo i patefon instruktor sportów zimowych w willi. —

OKAZJA: Urządzenie klubowe, kasa ogniotrwała stoły kawiarziane. Sypialnie, szafy biblioteczne oraz różne sprzęty meblowe poleca TANIO SINDEL, Kraków, — Mostowa 3. Tel. 15191 6881kr

ZAKOPANE. Pensjonat „TRZY ROZE“ — obok „Stamary“ Tel. 1586 pod zarządkiem CH. STERNA (w ubiegłym sezonie zimowym prowadził „Granit“ poleca pełnokomfortowe pokoje z ciepłą, zimną wodą bieżącą w pokojach. Centralne ogrzewanie. Radjo. Wykwintua kuchnia rytualna. 6378kr

ZAKOPANE. — Miły i przyjemny pobyt zapewnia ZNANY PENSJONAT „JURAND“ CHAŁUBINSKIEGO tel. 1423. — Pensjonat gruntownie odnowiony, pokoje słoneczne z balkonami, kuchnia wykwiutne rytualna. CENY PRZYSTEPNE.

PRENUMERATA: w Krakowie z odnośnictwem i bez odnośnienia ora z na prowincji

i z przesyłką pocztową miesięcz. „ 4'30 kwart. zł. 12'90

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 76 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 milimetr. — Najtańsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów

CENY w złotych: 1. strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadesłane 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'10 gr. Dla poszukujących pracy 0'05 gr. Gratulacje i kondolencje d 4 wierszy zł. 5'—. Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe zł. 10'—. Podziękowania lekarskie do 25 mm. zł. 10'—. Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w 1. lamie zł. 20'—. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25% za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświęcone